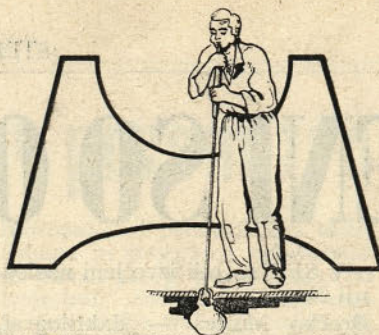

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Cvelbar Stanko, Kozole Drago, Racki Viktor, Vračun Viljem, Gec Rado, Gerhard Jože.

Odgovorni urednik: Gerhard Jože
Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. — Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje.

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto II

HRASTNIK, 5. 6. 1966

Št. 5

Predsednik skupščine SRS Ivan Maček na obisku v našem podjetju

Pred dnevi so se mudili na obisku v Zasavju predstavniki skupščine SRS s tov. Ivanom Mačkom na čelu. Namen obiska je bil

predvsem ogled nove trase zasavske ceste. Poleg tega so si ogledali tudi gotove gospodarske organizacije v Zasavju — med

njimi tudi naše podjetje. Poleg gostov iz Ljubljane so bili tudi predsedniki občinskih skupščin iz Zasavja.

Naše podjetje so gostom razkazali tov. Klanšek Jože — direktor, glavni inženir Mrcina Maks in predsednik centralnega delavskega sveta inženir Tušar Jože.

Gostje so si z zanimanjem ogledali celotni delovni proces v proizvodnji, in se pohvalno izrazili nad organizacijo dela v proizvodnji in nad tempom dela steklarjev v osnovni proizvodnji v veliki vročini. Poleg ostalega je tov. predsednika skupščine zanimal dohodek našega podjetja, koliko ustvarimo skladov in osebni dohodki naših članov kolektiva. Zanimali so se tudi za organizacijo delavskega upravljanja v podjetju, nadaljnji gradnji objektov družbenega standarda — predvsem stanovanjske gradnje.

Predvsem je goste zanimalo kdaj bo šel v obratovanje nov del tovarne in kakšen finančni efekt pričakujemo od proizvodnje v novem obratu.

Tov. direktor pojasnjuje, kje se kozarec odreže, da gre zatem v dodelavo

Tov. Ivan Maček, predsednik ljudske skupščine SRS je želel kolektivno, da bi se še nadalje razvijal in dosegal gospodarske uspehe.

r. r.

Predsednik skupščine si ogleduje pollitrski vrček za pivo

V zvezi z razpisom volitev v CDS in SEE so bile volitve v organe upravljanja podjetja in ekonomskih enot dne 27. 4. 1966. Imenovani volilni odbori in mladinska organizacija so primerno okrasili volišča in prostore podjetja z letaki tako, da je vsak član delovne skupnosti bil seznanjen, da se vršijo volitve v samoupravne organe. Neposredne volitve so potekale pravilno, v prvi vrsti tudi vsled tega, ker je v predvolilnem postopku in pri volitvah volilni komisiji pomagala sindikalna organizacija. Volitve so bile zakonito opravljene tako da so izvoljeni člani postali nosilci posrednega upravljanja. Na podlagi izvršenih neposrednih volitev je sestav organov upravljanja naslednji:

Centralni delavski svet vključuje 41 članov, od tega je vključenih iz notranjega obrata, zmesi in taljenja ter operativnih delavnic 20 članov od 833 zaposlenih po volilnem imeniku. Energetika in pomožne delavnice imajo v CDS skupaj 4 člane od 143 zaposlenih po volilnem imeniku. Brusilnica in slikarnica vključujeta 8 članov od 291 zaposlenih. Skupne službe imajo v CDS 9 članov od 412 zaposlenih.

Posamezni SEE imajo skupaj 18 članov, razen SEE notranji obrat, ki ima 28 članov.

IZVOLJENI SO ORGANI DS IN UO

Na volitvah, dne 27. 4. 1966 so bili doseženi naslednji rezultati:

I. volilna enota, ki vključuje notranji obrat ročne in avtomatske proizvodnje, zmes, taljenje, operativne delavnice:

— udeležba na volitvah 757 ali 90,88 %

— neopravičeno odsotnih 28 ali 3,36 %

— opravičeno odsotnih 48 ali 5,76 %

— neveljavnih glasovnic 5 ali 0,5 %

— volilcev po volilnem imeniku 833,

v CDS so bili izvoljeni za mandatno dobo 2 let po številu prejetih glasov: Grum Milan — steklar, Kranjc Ludvik — upravljalec avtomata, Arlič Stanko — steklar, Hudi Alojz — steklar, Trinkar Adi — steklar, Delpin Gerhard — steklar, Perci Adi — steklar, Prah Jože — steklar, Savkovič Ilija — steklar, Zaletel Viljem — steklar, Delpin Edi — steklar.

Po strukturi zaposlenih ni bila izvoljena v tej enoti nobena čla-

nica, medtem ko je bil izvoljen 1 član do starosti 25. leta.

Uspeh volitev I. volilne enote v SEE je enak uspehu volitev v CDS. Pri tem so bili za mandatno dobo 2 let izvoljeni naslednji člani:

Grum Milan — steklar, Racki Bruno — steklar, Volfand Viktor — steklar, Vidmar Jože — steklar, Čadež Milan — steklar, Jovan Gvido — steklar, Kosem Gvido — ključavničar, Medvešek Ivan — steklar, Čigeljak Božo — upravljalec avtomata, Tofant Zvone — vodja laboratorija, Guzaj Alojzija — laborant, Zorec Mirko — topilničar, Zupanek Franc — steklar, Vujisič Milan — steklar.

Po strukturi zaposlenih je izvoljena v SEE članica, ki je mlajša od 25 let starosti.

II. volilna enota, ki vključuje energetiko in pomožne delavnice:

— udeležba na volitvah 136 članov ali 95,10 %

— neopravičeno odsotnih 1 član ali 0,7 %

— opravičeno odsotnih 6 članov ali 4,83 %

— neveljavnih glasovnic 2 člana ali 0,6 %

V CDS sta bila izvoljena za mandatno dobo 2 let — Guzaj Jože — vodja regulacijskih naprav, Orožen Stane — cizeler.

V SEE so bili izvoljeni naslednji člani:

Debelak Franjo — klepar, Koritnik Karl — strugar, Majcen Jože — ključavničar, Dragar Karl — normirec, Pavlič Jože — električar, Barakini Ferdo — ključavničar, Gračner Ivan — ključavničar, Rman Viktor — klepar, Puštišek Miha — strojnik, Klemen Ignac — cizeler.

Po strukturi je izvoljen v SEE en član, ki še ni star 25 let.

III. volilna enota, ki vključuje brusilnico in slikarnico:

— udeležba na volitvah 265 ali 89,31 %

— neopravičeno odsotnih 1 ali 0,3 %

— opravičeno odsotnih 25 ali 10,39 %

— neveljavnih glasovnic 2 ali 0,7 %

(Nadaljevanje na drugi strani)

IZVOLJENI SO ORGANI DS IN UO

CDS so bili za mandatno dobo 2 let izvoljeni naslednji člani:

Tovornik Marjana — slikarka stekla, Tosić Savo — brusilec, Cigeljnjak Ditka — brusilka, Hlastec Alojz — brusilec.

V SEE so bili izvoljeni naslednji člani:

Drame Hilda — rezalka stekla, Germadnik Lidija — slikarka stekla, Cvelbar Marija — brusilka, Leskovšek Franc — brigadir skupine, Hrup Herta — brusilka, Sentočnik Slavi — brusilka, Marinkovič Đino — brusilec, Medved Erika — brusilka, Pufler Marija — gladilka kozarcev.

Po strukturi je izvoljenih v SEE 7 članic ter 5 članic in en član do 25. leta starosti.

V IV. volilni enoti, ki vključuje skupne službe:

— udeležba na volitvah 383 ali 92,9 %
— neopravičeno odsotnih 4 ali 0,95 %
— opravičeno odsotnih 25 ali 6,15 %
— neveljavnih glasovnic 2 ali 0,5 %

V CDS so bili izvoljeni naslednji člani:

Kavzar Janko — vodja transporta, Kralj Boris — vodja plansko analitske službe, Žlindra Erna — knjigovodja uvoza in izvoza, Haberl Marjana — pregledalka, Kozar Milan — vodja nabave.

Po strukturi 2 članici in ena članica do starosti 25. leta.

V SEE so bili izvoljeni naslednji člani:

Brečko Marica — daktilograf, Zore Vinko — skupinovodja pregledalk, Speglič Marija — blagajnik, Drolc Karolina — pregledalka, Povše Pavla — skladiščna delavka, Kalpič Ivan — lanser proizvodnje, Cvetko Ljudmila — obračunovalec OD, Vidovič Ida — fakturist I., Škoberne Jožica ekonom v bifeju.

Po strukturi 8 članic.

Skupen rezultat volitev je naslednji:

— volivcev po volilnem imeniku za volitvi v CDS in SEE je 1678,

— udeležba na volitvah je znašala 1541 ali 91,8 %,

— neopravičeno odsotnih 34 ali 2 %,

— opravičeno odsotnih 105 ali 6,2 %,

— neveljavnih glasovnic 11 ali 0,6 %.

Rezultati nam pokažejo, da so volitve bile dobro pripravljene, kljub temu pa je vzrok v opravičeni odsotnosti v tem, da so bili člani na letnem dopustu in v bolniškem staležu. Neopravičena odsotnost gre pa na račun članov, ki se iz kakršnih koli razlogov osebni niso hoteli obnačelu popolne demokracije udeležiti volitev ali pa niso bili seznanjeni.

Udeležba v organih upravljanja CDS in SEE glede na strukturo je naslednja:

		žena	mladi do 25 l.	skup. št. ostali
CENTRALNI DELAV. SVET	41	7 (17 %)	4 (10 %)	30 (73 %)
SVET EKONOMSKIH ENOT	82	27 (33 %)	11 (13,4 %)	44 (53 %)

Tušar ing. Jože je bil soglasno izvoljen za predsednika CDS

Pri tem imata SEE brusilnica — slikarnica in SEE skupne službe po 13 izvoljenih članic.

Po izvršenih volitvah je CDS imel svojo sejo že dne 29. 4., medtem ko so se vršile seje SEE v teku meseca maja:

Centralni delavski svet je na svoji prvi seji razpravljal o delu Upravnega odbora in o delu svojih

komisij. Glede na razmere in potrebe je bil izvoljen nov UO in komisije ki so določene po statutu podjetja.

Volitve v UO so se izvršile na ta način, da so člani CDS s tajnimi volitvami od predlaganih 9 kandidatov izvolili 6 članov in namestnikov. V Upravni odbor so bili izvoljeni naslednji člani in namestniki: Haberl Adolf (Zaletel Vili), Barič Alojzija (Zaletel Kristina), Bočko Franc (Vidmar Jože), Drame Stane (Tosić Savo), Orožen Stane (Spacapan Roman), Smodič Julij (Prah Jože).

Za opravljanje strokovnih in nekaterih samoupravnih del na 1. stopnji je CDS imenoval naslednje komisije:

1. Komisija za urejanje delovnih razmerij:

— Gerhard Jože,
— Pufler Ernest,
— Germadnik Edo,
— Petrič Viljem,
— Tovornik Marjana.

Komisija za urejanje delovnih razmerij obravnava in odloča v vseh zadevah iz naslova delovnega razmerja.

2. Komisija za urejanje stanovanjskih razmerij in družbeni standard:

— Savkovič Ilija,
— Rancinger Marica,

— Podkrajac Đoko,
— Arlič Stanko,
— Cvelbar Stane,
— Spacapan Roman,
— Sihur Anton.

4. Komisija daje z odločbo razpoložljiva stanovanja v uporabo, ureja odnose s stanovanjskim podjetjem, obravnava problematiko družbene prehrane in standarda, določa merila in kriterije glede individualne gradnje v zvezi z dajanjem posjil itd.

Novoizvoljeni predsednik UO, steklar tov. Haberl Adolf

3. Komisija za obrnavo vprašanj dela žena, mladine in invalidov:

— Hudi Tea — predsednik,
— Strgaršek Janko,
— Janežič Alojz,
— Godicelj Dora,
— Barič Olga.

Komisija obravnava delo in pogoje razporeditev na ustrezna delovna mesta.

4. Komisija za HTV zaščito:

— Tofant Zvone — dipl. ing. — predsednik,
— Janežič Alojz,
— Logar Boris,
— Zaletel Viljem,
— Dragar Karli.

Komisija obravnava delovne pogoje, zaščito na delovnih mestih, uporabo zaščitnih sredstev itd.

5. Komisija za tehnične izvedbe in izboljšave:

— Tramte Franc — inženir — predsednik,
— Kavšek Niko — dipl. ing.
— Podlunšek Sandi,
— Papež Franc,
— Rancinger Ludvik,
— Žagar Anton,
— Kralj Boris.

Komisija obravnava vse predloge tehničnih izboljšav, administrativnih izboljšav poslovanja ter določa nagrado za ekonomsko izboljšavo.

6. Komisija za izrekanje ukrepov:

— Grum Milan — predsednik,
— Delpin Gerhard,
— Šumej Mirko,
— Zaletel Kristina,
— Rugelj Jože II.

Komisija ugotavlja kršitve delovnih dolžnosti in izreka, ukrepa in ugotavlja povprečno premožejsko škodo.

7. Višja komisija za izrekanje ukrepov:

— Laznik Stane — predsednik,
— Matko Franc,
— Hudi Viktor.

Komisija obravnava ugovore podane zoper odločbo komisije za izrekanje ukrepov.

8. Komisija za ocenitev osnovnih sredstev, materiala in povzročene škode:

— Mrcina Maks — predsednik — dipl. ing.,
— Mlinar Martin — ekonomist,
— Rancinger Ludvik,
— Senica Anton,
— Kavšek Niko dipl. ing.

Komisija ocenjuje vrednost na podlagi predloga.

9. Komisija za obrnavanje vlog in posredovanje odločitev pri organih upravljanja:

— Kralj Boris — predsednik — dipl. ekonomist,
— Racki Viktor,
— Rancinger Ludvik,
— Hudi Alojz,
— Klemen Ignac,
— Drame Stane,
— Cvelbar Stane,

Komisija sprejema vloge od članov delovne skupnosti in jih daje v obravnavo pristojnim organom upravljanja ter posreduje, da se pravnomočno izdajajo odločitve.

10. Nadzorni organ:

— Blaško Viktor — predsednik,
— Počuč Mile,
— Klemen Ignac,
— Strgaršek Janko,
— Sušin Viktor.

Nadzorni organ spremlja delo organov upravljanja in njihovih pomožnih teles ter ugotavlja, če so odločitve v skladu s samoupravnimi akti.

Vse komisije morajo posamezne zadeve obravnavati v sestavi najmanj 3 članov ter izdajo odločitve in rešitve v roku enega meseca od sprejete vloge.

Sveti ekonomskih enot so na svojih zasedanjih izvolili predsednike in namestnike.

V SEE — notranji obrat je bil izvoljen za predsednika Zupanek Franc,

v SEE — energetika in pomožne delavnice Klemen Ignac, v SEE — skupne službe Predovnik Ervin.

SEE — notranji obrat je imenoval komisijo za dodeljevanje procentov v sestavi:

— Grum Milan
— Volfan Viktor I.
— Racki Bruno
— Jovan Gvido
— Vidma Jože

Pristojnosti samoupravnih organov so določene s samoupravnimi akti. Nalogo organov in družbenopolitičnih organizacij pa je, da bodo v okviru urejanja notranjih razmerij postopali v skladu z določili internih predpisov ter odnose urejevali na taki podlagi, da bodo odločitve rezultat dejanskega dela samoupravnih organov.

Volilna komisija

O poslovanju v prvem tromesečju 1966

Mladinec in mladinka pri volitvah v CDS

Obveze, katere smo prevzeli s planom za 1966, niso v nobenem primeru male. Plan kapacitet, poleg tega še plan proizvodnje in prodaje je za 50% večji od lanskega ustvarjanja. Takšen program je baziran na dokončanju investicijskih del, to je v obratovanju avtomatske proizvodnje od meseca maja dalje. Posebno velike obveznosti so postavljene pri ustvarjanju stopnje akumulacije, glede na to, da se planska sredstva za fonde gibljejo okrog 1,3 milijarde starih dinarjev.

Medtem, neglede na avtomatsko proizvodnjo, je predvideno nekoliko večje ustvarjanje stopnje akumulacije za proizvodnjo in prodajo po dosedanjih kapacitetah. Za ustvarjanje te naloge je predviden takšen asortiman, ki s svojo stopnjo dobička omogoča večjo akumulacijo. Jasno je,

vodni, prodajni in finančni efekti, kakor tudi odnos razdelitve dohodka. Ti programi se sestavljajo po trenutni situaciji na trgu in trenutni možnosti proizvodnje, katere se vedno mnogo razlikujejo od mesečnih povprečkov v letnem programu, ki obsega tudi efekte avtomatske proizvodnje.

Zdaj že lahko naredimo mnogo koristnejši pregled poslovanja s komparacijo doseženih rezultatov v enakem obdobju preteklega leta, glede na to, da se kapacitete niso znatno menjale.

PROIZVODINJA

V prvih treh mesecih je vskladiščena proizvodnja znašala 2762 ton, kar je za približno 100 ton manj (kakor v istem obdobju 1965. leta). Nasproti letnemu planu je taka proizvodnja predvidena, saj je še procent prekoračbe plana proizvodnje znašal 14,41%. Jasno je, da proizvodnja, prikazana v naravnih kazalcih, ni vedno pravo in edino merilo uspešnega poslovanja. Takšen kazalec je variabilen, odvisen od strukture asortimana in kakor smo že večkrat omenili, nekoliko spremenjen. Povprečna teža proizvedenega artikla bo nekoliko manjša, zato pa bo vrednost po prodajnih cenah višja, kar je vidno tudi iz ustvarjenega finančnega efekta. Večje razlike pri proizvodnji v odnosu na plan opazimo, če gledamo proizvodnjo po podskupinah. Operativni plan je ustvarjen samo v skupinah MDK (kiko), MDBO (podmornica), MDR (lajka, kiko, tulpe). V vseh ostalih skupinah pa plan ni dosežen. Posebno značilno je nedoseganje plana proizvodnje v skupini RDBO (kozarci, valjčki, bela in opalna raz-

odstopalo od predvidenega asortimana in programa operativnega plana, kar je tudi dovedlo do trenutnih zastojev. Zaradi tega je še nadalje treba vztrajati pri še tesnejšem sodelovanju na relaciji komerciala — tehnični sektor — proizvodnja, pa tudi med delovnimi enotami v proizvodnji.

Ozka grla zahtevajo povečane napore (v nadurnem delu), a istočasno zmanjšujejo ekonomičnost poslovanja, kar je razvidno iz loma. Posebno je pomembno pregledati, kakšen je bil proizvodni odpadek (za ves proizvodni cikel). V 1965. letu je bil dosežen povpreček 17,39%, oziroma 18,58% brez avtomatske proizvodnje.

V 1966. letu smo predvideli zmanjšanje loma na 14,34% oziroma 18,5% brez avtomatske proizvodnje.

Povprečje ustvarjenega loma v prvih treh mesecih je 15,48%, a brez avtomatske proizvodnje 17,81%.

Če opazujemo ustvarjeni povpreček smo lahko »zadovoljni« z rezultatom, ker je glede na 1965. leto prišlo do zmanjšanja loma. Medtem nam struktura loma prikazuje, da je ta pri nekaterih skupinah zelo visok, kakor tudi v nekaterih fazah dela. To se največ nanaša na skupine RS, MP in MDA. Potrebno je, da se procent loma še bolj zniža, saj zmanjšanje enega procenta loma zviša letni skupni dohodek za ca. 70 milijonov, kar naj bo za vsakega od nas pomembna spodbuda za angažiranje na odpravi tehničnih, organizacijskih in delovnih napak v cilju izboljšanja navedenih rezultatov.

Glede na to, da je pomemben končni cilj proizvodnje, a to je dober plasman na trgu z največjim finančnim učinkom, lahko smatramo, da je proizvodnja ustvarjena po programu oziroma da je bila uspešna.

PRODAJA

Prodajna služba se je znašla pred enako težko nalogo kakor proizvodnja, ker je trg pokazal tendenco določene rezerviranosti izključno v času neposredno po reformi. Tudi planske naloge prodajne službe so bile visoke, zato je bilo potrebno maksimalno zalaganje in »manevriranje« z asortimanom, da se je dosegel predvideni povpreček prodajnih cen oziroma višina realizacije.

V naravnih kazalcih je bila prodaja za 45 ton večja od proizvodnje, kar pomeni, da so se za toliko zmanjšale zaloge gotovih izdelkov. S tem se je istočasno poostriilo vprašanje potrebnega minimuma zaloge, ker poleg tako nizke zaloge (ca. 400 ton) ni mogoče zavarovati učinkovito in pravočasno realizacijo.

Prodaja je bila kakor proizvodnja prekoračena v treh navedenih skupinah, a v ostalih skupinah ni bil plan dosežen. Kljub temu je bila dosežena prodajna cena večja od planske, kar je pripomoglo k relativno visokemu finančnemu uspehu.

Povprečna prodajna cena v višini preko 500 din za kg stekla je omogočila realizacijo v višini 1.500.311.483 din oziroma mesečni povpreček pol milijarde. To je istočasno za 7,64% višje od plana.

Zelo uspešno je bilo poslovanje v izvozni službi. V 1966. letu smo predvideli izvoz v višini 1.731.658 dolarjev in smo ga že v prvem tromesečju ustvarili s 454.701 dolarjem, odnosno 5,03% več od planiranega zneska. Še nadalje izvažamo največ v Zahodno Nemčijo (60,19%), značilen je tudi dvig izvoza v ZDA (18,7% celotnega izvoza).

Prodajna cena izvoza je znašala 521 dolarjev za tono, kar je za 20% več kakor v letu 1965.

FINANČNI USPEHI

Poleg realizacije stekla so bile izvršene tudi realizacije investicij in velikih popravil v lastni režiji v višini 82.989.124 din, tako da je skupna fakturirana realizacija znašala 1.583.300.607 din. To je za 288 milijonov več kakor v istem obdobju preteklega leta. Medtem je istočasno prišlo do povečanja naših terjatev do kupcev od 498 milijonov na 787 milijonov, kar nam je zmanjšalo celotni dohodek. Če upoštevamo izredni dohodek v višini 1.137.225 din, je celotni dohodek na osnovi plačane realizacije znašal milijardo 295.443.405 din, kar je še vedno za 185 milijonov več kakor v prvem tromesečju 1965. leta.

Iz tega se jasno vidi, kakšen vpliv ima neplačana realizacija na višino celotnega dohodka. Potrebno pa je omeniti, da nam terjatve do kupcev predstavljajo naš obratni kapital in se glede na to zmanjšuje koeficient obratovanja obratnih sredstev, a to je vsekakor hendikep v poslovanju.

Naša zamrznjena sredstva pri kupcih moramo dovesti na minimum, če želimo ostati likvidni, praksa pa kaže, da je zelo težko doseči mejo vezanja sredstev manjše od 30 do 40 dni, oziroma doseči, da višina naših terjatev ne znaša več kakor 30 do 40 dni realizacije (ca. 500 do 650 milijonov).

Stroški poslovanja so znašali 604.859.930 din, to je za 86 milijonov več kakor v istem obdobju 1965. leta. Ako vzamemo v obzir cene surovin, materiala, energije, uslug itd. enega in drugega obdobja (po reformi), potem lahko ugotovimo, da 86 milijonov razlike stvarno ne zmanjšuje stopnje ekonomičnosti poslovanja v 1966 letu, glede na to, da so tudi razlike v višini realizacije.

Kljub dvigu cenam smo v letu 1966 uspeli obdržati stroške v višini 4,6% v strukturi celotnega dohodka in prav takšna stopnja ekonomičnosti je dosežena v 1965. letu.

Jasno, da s tem ni rečeno, da ni bilo mogoče poslovati z nižjimi stroški. Analize po mesecih in po vrstah stroškov so pokazale,

(Nadaljevanje na 4. strani)

Volilna komisija najmočnejše ekonomske enote notranji obrat

da strukturo asortimana še nadalje v večji meri diktirajo zahteve trga. Nastale zamenjave v asortimanu so zahtevale tudi zamenjave strukture brigad, kakor tudi nekaterih drugih delovnih mest.

Glede na razlike v pogojih (in kapacitetah), pri katerih bomo poslovali tekom leta, je nujno, da se posveča posebna pozornost operativnim planom, s katerim (v okviru predvidene letne dinamike) se točno precizirajo proiz-

svetljava itd.), ki je za nas interesantna zaradi svoje rentabilnosti.

V mesecu januarju in februarju je bil remont E banje, kar je delno zmanjšalo oziroma zavrlo nemoteno proizvodnjo.

V dodelavnih enotah je v trenutkih prišlo do ozkih grl do delave. Knjivda leži v nezadovoljivi koordinaciji vsega proizvodnega procesa, a včasih so bili razlogi tudi subjektivnega karakterja. Zaradi zahtev trga se je včasih

O POSLOVANJU V PRVEM TROMESEČJU 1966

(Nadaljevanje s 3. strani)

da so nekatere pozicije stroškov prekoračene. Znano je dejstvo, da ni bilo vloženega posebnega truda na znižanju stroškov. Verjetno je to posledica nepoznavanja mehanizma delitve, ker je iz delitve javno videti, da gre del prihranka na stroških za osebne dohodke in tu lahko odkrivamo rezerve. Mogoče so v tem pogledu potrebne še druge oblike sti-

Steklarski mojster tov. Pufler nasmejan na volišču

muliranja, kar je stvar nadaljnega razvoja organizacije in delitve.

CISTI DOHODEK za razdelitev je znašal 690.583.475 din, kar je za 98 milijonov več kakor za prve tri mesece 1965. leta. Čisti dohodek je produkt, pogojen z višino proizvodnje in realizacije, dosežene prodajne cene, stopnje ekonomičnosti in vseh ostalih komponent poslovne politike. Z večjim vplivom na kakršen koli od navedenih (in nenavedenih) faktorjev v pozitivnem pomenu (kakor npr. znižanje stroškov poslovanja, višja prodajna cena, večja produktivnost — in glede na to tudi večja proizvodnja itd.) bi lahko povečali dohodek za razdelitev.

Z doseženimi uspehi v I. tromesečju smo lahko zadovoljni že zaradi tega, ker smo dosegli boljše rezultate kakor v 1965. letu, poleg tega pa tudi postavljeni plan.

Razdelitev dohodka je bila v odnosu 78,5 : 21,5. Glede na posebne zosluge tekom leta, zelo različno dinamiko po mesecih, kakor tudi stopnje akumulacije, odredijo organi upravljanja razdelitev za osebne dohodke in fondne za vsako obračunsko obdobje zase. Predvideno povprečje razdelitve za 1966. leto znaša 66 : 34. Organi upravljanja so osvojili obseg razdelitve v višini povprečja v 1965. letu (78,5 : 21,5).

Po takšni razdelitvi znašajo osebni dohodki 542.108.028 din, bruto skladi 148.475.447 din, a neto skladi 131.796.128 din.

Povprečni osebni dohodek je znašal 79.664 din, kar pomeni, da je za 20 % višji od lanskoletnega povprečja. V odnosu na I. tromesečje 1965. leta (mesečni povprečni neto osebni dohodek je znašal 55.746 din) je dvig še večji in znaša 43 %. Čeprav evidentiramo hitrejši procentualni dvig sredstev za fondne od sredstev za osebne dohodke, nas opazovanje krivulje dviga osebnih dohodkov paralelno s krivuljo dviga produktivnosti napoti v dileme okrog upravičenosti takšne ekspanzije osebnih dohodkov.

Diskutabilno je, katere elemente naj vzamemo za merilo pro-

duktivnosti. Ugotovili smo, da nam naturalni kazalci (kg, tona, komad) niso realno merilo uspeha produkcije. Prav tako lahko trdimo, da finančni rezultat realizirane proizvodnje tudi ne more biti realno in edino merilo produktivnosti, ker ni mogoče izključiti vpliva trga v ceni (konjunktura, prenapoljenost trga elementov prav tako ni dovolj idealno merilo produktivnosti, itd.). Kombinacija obeh dveh lahko pa nam služi kot kazalec, ki je nedvomno povezan s tendencami dviga ali pada osebnih dohodkov in zaradi tega odstopanja od tega kazalca niso zaželjena.

Trimesečni obračuni za 1965. in 1966. leto prikazujejo naslednje:

	1965. l.	1966. l.	Indeks
— proizvodnja v kg na zaposlenega	1.800	1.670	93
— realiz. proiz. v din na zaposlenega	783.599	907.081	116
— povprečni oseb. doh. na zaposlenega	55.746	79.664	143

Zakaj je prišlo do takšnega odstopanja? Osnovna razloga sta dva. Prvič, ker smo izvršili pove-

čanje osebnih dohodkov v drugi polovici 1965. leta (po resormi) za ca. 20 % ne upoštevajoč tak-

POMOČ ZA OGROŽENE V INDIJI

Na poziv Občinskega odbora Rdečega križa Hrastnik je Centralni delavski svet sprejel sklep, da tudi naš kolektiv pomaga premostiti strahovito lakoto, ki grozi indijskemu narodu. Kolektiv je izročil milijon dinarjev iz sklada naših osebnih dohodkov.

V tem sestavku želimo predstaviti Indijo z nekaterimi značilnostmi te prijateljske dežele.

Indija je po svoji površini skoraj tolikšna kot pol Evrope, je velik polotok, ki zavzema glavni del Južne Azije in ga na severu zapira Himalaja. Razsežna dežela z okrog 470 milijoni prebivalstva daje v svoji notranjosti precej pestro sliko. Po narodnosti so med njimi precejšnje razlike in govore nad 20 različnih jezikov. Od številnih religij sta najmočnejše zastopani Hinduizem in pa Islam. Za vsa deželo še vedno značilna so razredna nasprotja v kastah, ki pa s prodiranjem industrije polagoma odmirajo. Najstarejši podatki in najdbe govore da je bila Indija kulturno in gospodarsko razvita že v 4. stoletju p. n. š. Kulturna in politična zgodovina Indije je vse do današnjih dni izredno pestra. Doživljala je silne vzpone pa tudi padce, je domovina čudovitih umetniških stvaritev, pa tudi edinstvene filozofije in pogledov na svet.

Evropa se je začela zanimati zanjo v dobi velikih odkritij. Portugalci so bili prvi, ki so si ustvarili monopol v trgovanju z Indijo. Kmalu za njimi so prišli Holandci, medtem ko so se Angleži pojavili kot tekmeci šele po letu 1600. Za njimi so prišli še Francozi in tako so eni in drugi na veliko izkoriščali Indijo. S svojimi pohodi so osvajali vedno nova in nova ozemlja, dokler niso 1858 vso oblast dobili v roke Angleži, ki so 20 let zatem kralji-

co Viktorijo razglasili za vladarico Indije. Indijsko ljudstvo ves ta čas ni stalo križem rok, saj se je v delavskem in kmečkem gibanju nenehno uveljavljala težnja po svobodi in neodvisnosti. Zmaga oktobrske revolucije je dala novo pobudo revolucionarjem, toda treba je bilo čakati še mnogo let da je Indija zadihala v svobodi. Šele leta 1947 je bilo angleške nadvlade konec, Indija se je razdelila v dva neodvisna dominiona: v Indijo in Pakistan, leta 1950 pa se je razglasila za neodvisno demokratično republiko v okviru britanske skupnosti narodov.

Ne glede na svojo skoraj šest tisoč letno zgodovino je Indija mlada država, ki se danes bavi z vsemi težavami novo nastale države. Naraščanje prebivalstva,

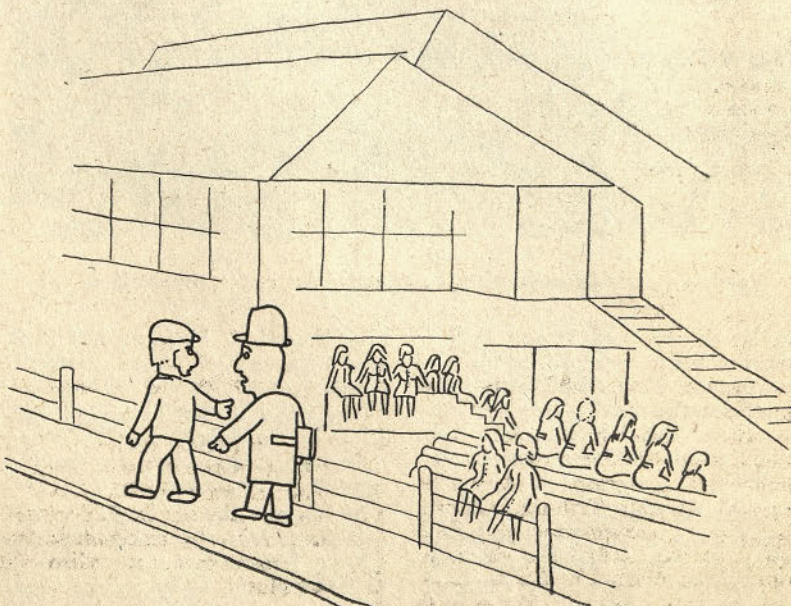
šen dvig z dvigom produktivnosti, in drugič, ker je prišlo do povečanja števila zaposlenih za preko 60 oseb. To povečanje je diktilirala nova bodoča avtomatska proizvodnja. Istočasno smo v 1966. predvideli dvig osebnih dohodkov za ca. 20 %, ta dvig ni striktno vezan na povečanje produktivnosti.

Omenili smo že, da so fondni ustvarjeni v višini 148 milijonov, kar je za ca. 30 milijonov več kakor v istem obdobju 1965. leta. Istočasno je s tem izvršen tudi plan ustvarjanja sredstev za fondne v I. tromesečju.

V naslednjem obdobju bo prišlo z začetkom dela na avtomatski proizvodnji do hitrejšega dviga sredstev za fondne, v cilju ustvarjanja predvidene vsote v znesku preko 1,3 milijarde, a osebni dohodki bodo v glavnem stagnirali. Z drugimi besedami, največji del akumulacije, katero bo ustvarjala avtomatska proizvodnja, se bo prelila v sredstva za fondne.

Organi upravljanja so pregledali poročilo o poslovanju za čas od januarja do marca 1966 in zaključili, da je bilo poslovanje uspešno ter sprejeli obračun in odredili obseg razdelitve dohodka v višini 78,5 % za osebne dohodke in 21,5 % za fondne.

gospodarska zaostalost zaradi še nedavnega kolonializma, številni verski in filozofski nazori, ki zavirajo svobodnejši in hitrejši razmah ekonomskega, zdravstvenega in kulturnega napredka, so samo nekateri vzroki težavam, s katerimi se vztrajno in z upanjem bori ta mlada, a velika država. Žilava vztrajnost in vera v vsestranski napredek in razvoj delata Indijo simpatično, zato tudi ima prijatelje po vsem svetu. Lakota, ki je in še grozi indijskemu prebivalstvu, pa je združila njene prijatelje v veliki akciji, s katero ji bomo pomagali premostiti začasne težave. Tudi naš prispevek, čeravno na prvi pogled skromen, bo v veliki mednarodni solidarnostni akciji nekaj doprinesel k premagovanju njihovih težav.

— Ti, kaj imate v STEKLARNI tudi medicinsko šolo?
— Ne, to so dekleta iz slikarnice pri malici!

AKTIVNOST MLADIH

V zadnjem času se aktivnost mladih našega kolektiva kaže predvsem v udejstvovanju na športnem področju.

14. in 15. maja je bila mladina našega kolektiva gostitelj učencev zadnjega letnika Industrijske steklarske šole iz Paračina. Z njimi so se naši mladi športniki pomerili v odbojki in zmagali s 3:0, premagali šahiste iz Paračina z rezultatom 4:1, zmagali z rezultatom 5:0 so slavili tudi mladi igralci namiznega tenisa. Tudi strelci so bili boljši od Paračincev. Po tekmovanju, ki je bilo v soboto 14. maja, so se Paračinci odpeljali v Gore, kjer so prenočevali. Res, naše planine so ponos Slovenije, kakor so trdili, kajti oni živijo ob reki Moravi, kjer je ravnina. Izredno navdušeni nad razgledom so se odpeljali proti Hrastniku. Poslovili smo se od njih. Povabili so nas, da jih obiščemo v Paračinu. Ob slovesu smo jim zaželeli srečno pot proti Puli, Reki, Plitvičkim jezerom, kamor jih je vodila pot.

Mladi športniki našega kolektiva so sodelovali skoraj na vseh športnih tekmovanjih ob praznovanju Tedna mladosti, ki jih je organiziral ObK ZM Hrastnik. Tu bi bilo potrebno poudariti, da organizacija v kolektivu glede priprav na ta tekmovanja, ni bila dobra. Menimo, da se bomo morali v bodoče temeljiteje pripraviti na takšna tekmovanja, predvsem pa bomo morali poskrbeti za množičnost. Da organizacija priprav na ta tekmovanja ni popolnoma uspela, so kriva vodstva aktivov ZM, kakor tudi člani, ki so neposredno zadolženi za posamezne discipline. To tekmovanje bi moralo služiti pripravi ekip za steklarske igre v Skopju, ne pa, da sredi maja ne vemo, kdo bo nastopal v posameznih disciplinah. Prepričan sem, da mesec in pol časa, ki nam je še ostal do odhoda v Skopje, ne bo zadostoval za temeljite priprave še neizkušenih športnikov. Poudariti je potrebno tudi, da vse premalo mislimo na discipline, v katerih bodo sodelovale ženske. Če vzamemo nekatere discipline, so priprave na steklarske igre v Skopju več ali manj kampanjsko delo, ki ne bo rodilo željenega uspeha. Če bodo naši športniki v Skopju želeli doseči vidnejše uspehe, potem bo nujno potrebno, da se preide iz kampanjskega treniranja na organizirano delo.

DELO KLUBA IN PROGRAM OB PRAZNOVANJU TEDNA MLADOSTI

V zadnjem času mladinski klub obiskuje vse večje število članov našega kolektiva. Z uspehi smo lahko zadovoljni, vendar bomo morali vložiti še mnogo truda, da bo redno stekel program klubskih večerov. Nujno potrebno pa je, da v najkrajšem času pričnemo z mladinskimi plesi. Za organizacijo programa v klubih bi morala skrbeti Tribuna mladih, ki pa je v svojem delu popolnoma zatajila, tako da to delo opravljajo člani TK ZM in člani sekretariata aktivov. Menim, da bomo morali formirati posebno komisijo, ki bo skrbela za kulturno-zabavni program v klubu.

VOLITVE V ORGANE SAMOUPRAVLJANJA

Ze vrsto let smo ugotavljali, da ni mladih v organih samoupravljanja in smo zato letos pred volitvami resno pristopili k pripravi. Na kandidacijskih listah je bilo resnično zapisanih precej imen mladih članov našega kolektiva, po volitvah pa moramo ponovno konstatirati, da v kolektivu, kjer je okrog 40 % mladih, ni dovolj, če sta v delavskem svetu samo dva mladince, v upravnem odboru nihče, v svetih ekonomskih enot pa le par. Res je, da je letos situacija ugodnejša, vendar še niti najmanj zadovoljiva. Vprašati se moramo, zakaj mladi niso bili izvoljeni? Prepričan sem, da samo zaradi tega, ker so se v kolektivu še premalo uveljavili, obenem jih tudi mladi niso volili, po drugi strani pa tudi same priprave na volitve v okviru podjetja niso popolnoma uspeli. Prepričan sem, da bomo morali po preteku enega leta, ko bomo volili ponovno v organe upravljanja, pristopiti k temeljitim pripravam s teznjo, da ne izvolimo v organe upravljanja mlade, ki bodo samo »številke«, temveč dobri delavci in sposobni upravljalci.

IZLET V BENETKE IN TRST

V prvomajskih praznikih je družina Počitniške zveze Steklarne organizirala dvodnevni izlet v Benetke in Trst. Na izlet so povabili tudi ostale ferijalce iz občine, tako da se je tega izleta udeležilo 25 ferijalcev.

Navdušeni nad lepoto Soče so s težkim srcem zapuščali domovino. Pot jih je vodila proti Benetkam. Razpoloženje mladih je bilo izredno, kajti lepote in prekrasno vreme sta jih spremljala na poti.

Večina njih je bila tokrat prvič preko meje domovine in so nekako z boječnostjo opazovali dogajanje okrog sebe. Benetke so res čudovite. V neštetih kanalih plovejo gondole, namesto avtobusov vozijo manjši motorni čolni, zgradbe čepijo v vodi, kot bi se nameravale potopiti. Poseben čar daje Benetkam trg. Sv. Marka, Most vzdihljajev, most Rialto, stare umetnine na zgradbah, cvetje itd. Mogoče bi bilo še lepše, če bi vodo v kanalih večkrat čistili.

Preспали so na otoku Lido, ki je poln cvetja. Vreme je bilo še nadalje izredno lepo, ko so zapuščali Benetke. Pot jih je vodila do gradu Miramare in v Trst. Pravi, da je grad Miramare podoben našemu upravnemu poslop-

Trg Sv. Marka v Benetkah, ki so ga občudovali za 1. maj naši ferijalci

ju. Res je, vendar je mnogo večji, lepši in ga lahko primerjamo samo po obliki gradnje.

V Trstu je bilo zelo živahno. Na trgu cvete trgovina, kjer Jugoslovani prodjajo in kupujejo. Vseposod se čuje slovenska beseda in prepričani so bili, da se

je zgodila krivica, ko smo izgubili Trst.

Pot so nato nadaljevali preko Sežane, Ljubljane domov z željo, da si ogledajo v prihodnjih praznikih še kakšno socialistično državo. Izlet je v celoti uspel.

Janez Strgaršek

ŠE SO POŠTENJAKI

Ko sem pred tednom zjutraj hitel v službo, se mi je snela ura z roke in sem jo izgubil. Nisem imel upanja, da jo bom sploh še dobil nazaj. Toda glej! V tovarni je bil razglas, da je tov. Rugel Jože starejši našel uro ter da naj se lastnik javi pri njem. Ura je bila moja in sem se je zelo razveselil.

Tovariš Rogel Jože ni od mene hotel vzeti nikakršne nagrade. Zato se mu lepo zahvaljujem in menim, da bi bilo lepo, če bi ga vsi posnemali. Najlepša vrlina človeka je poštenje!

Racinger Ludvik II.
steklar

PRIJATELJSKO SLOVO

iz nasega kolektiva »Skladišče« je odšla v zaslužni pokoj tov. Brinar Ana. Vsi, ki smo jo poznali in delali z njo, se je čisto

spominjamo. Bila je dobra tovarišica pri delu, ki je nesebično prenašala svoje dolgoletne izkušnje na svojo mlajšo sodelavko, ki jo sedaj nasleduje. Seveda pa je takemu slovesu treba pripraviti tudi lep in prijeten zaključek. Skromno darilo ter izlet, ki smo ga organizirali, je pokazal, da smo tov. Ano vsi cenili in spoštovali. Z njo vred smo se vsi na tem izletu razveselili ter razvedrili.

Zato se bomo sedaj mi, seveda brez Ane — trudili in delali za čim večje uspehe našega kolektiva Steklarne Hrastnik. Ani pa želimo, naj v zdravju in zadovoljstvu preživlja še vrsto let.

M. R.

ZAHVALA

Ob priliki mojega odhoda v pokoj sem bila deležna velike pozornosti vseh mojih sodelavcev. Iskreno se zahvaljujem za lepa darila, kakor tudi za vse izkazano tovarštvost vsem kolegom in kolegicam iz pisarne, skladišča — ekspedita ter prodajno-nabavnemu in komercialnemu oddelku.

Istočasno pa želim vsem pri nadaljnjem delu obilo uspeha.

Ana Brinar
Hrastnik-Podkraj

Poročilo o nezgodah

ZA PRVO TROMESEČJE
V LETU 1966

V prvem tromesečju v letu 1966 je bilo skupno registriranih 50 poškodb pri delu ter na poti na delo in z dela. Rezultati četrletja kažejo, da nismo ostali na istem nivoju kot lansko leto. Letos beležimo 50 nezgod pri delu, v istem razdobju lanskega leta pa 32 nezgod, torej imamo letos 18 nezgod več. Pri nezgodah na poti na delo in z dela pa smo imeli letos 3 nezgode, v lanskem letu pa 4, kar pomeni majhno izboljšanje.

Pregled števila nezgod po mesecih nam v primerjavi z lanskim letom daje naslednjo sliko:

Mesec	1.—3. 1965			1.—3. 1966		
	pri delu	na delo	na poti	pri delu	na delo	na poti
Januar	9	2	17	1	—	—
Februar	6	2	11	2	—	—
Marec	13	1	19	—	—	—
Skupaj:	28	4	47	3	—	—

Tako je bilo v letu 1966 18 nezgod več kakor v istem obdobju leta 1965, povprečno 16 nezgod v enem mesecu. Te nezgode so bile v glavnem v osnovni proizvodnji in v obratu brusilnice, ker se v teh dveh obratih zaradi preciznega dela ne morejo posluževati na vseh delovnih mestih zaščitnih sredstev.

Večjih nezgod, ki bi povzročile invalidnost ali daljše zdravljenje, ni bilo razen smrtno nesreče, ki se je pripetila v letu 1965 na industrijskem tiru ob strojnarni.

Po obratih in oddelkih je bilo naslednje število nezgod:

Obrat	1.—3. 1965		1.—3. 1966	
	pri delu	na poti	pri delu	na poti
Brusilnica	14	—	17	—
Notranji obrat	8	2	21	2
Zunanji obrat	3	1	6	1
Pomožne delavnice	3	1	3	—
Ostalo	—	—	—	—
Skupaj:	28	4	47	3

Pregled nam kaže, da je bilo največ poškodb v brusilnici in notranjem obratu.

Iz prakse lahko trdimo, da so poškodbe pri delu v Steklarni subjektivnega značaja, to je nepazljivost delavcev ali sodelavcev, gostota ljudi v delavnicah, nadalje hodijo v letnem času na delo predvsem ženske skorajda boste, to je v opankah ali natikačih. Po tleh ležijo črepinje, stopi nanje in vrez je tu, lažji ali težji, tako da mora iskati zdravniško pomoč.

V brusilnici so naslednji vzroki:

Pri brušenju robov pritiska kozarec ob vrtečo brusilno ploščo, hiti pri delu radi norme, kozarec počni in vrez je neizogiben. Zaščitne rokavice, bodisi usnjene ali gumijaste, pri delu brusilci stekla ne morejo uporabljati. Brusilec drži kozarec v roki in dela

z vodo, rokavice so mokre in spolzke in nima občutka, kakor brez njih in poškodba je neizogibna, ker mu predmet zdrzne iz rok. Vsi ostali delavci pri rezanju stekla in drugih delih pa uporabljajo zaščitna sredstva, predvsem rokavice, očala in drugo.

Pregled nezgod po dnevih v tednu:

Ponedeljek	6 nezgod
Torek	10 nezgod
Sreda	5 nezgod
Četrtek	9 nezgod
Petek	6 nezgod
Sobota	14 nezgod
Nedelja	—
Skupaj	50 nezgod

Iz tega pregleda je razvidno, da je največ nezgod ob sobotah, kar je bilo tudi pričakovati, ko utrujenost narašča. Kot zanimivost ter v nasprotju s splošno sliko, podatek, da pa je bilo v prvem tromesečju letos 50 nezgod kar 10 na torek. Ponedeljek in petek sta si po številu enaka, kar bi na ponedeljek glede na odnos nedeljskega počitka tudi odgovarjalo. Poudariti je treba, da so to samo domneve, ker bi kakršnokoli trditev v tem smislu bilo težko dokumentirati.

Pregled nezgod po urah pri delu:

1. ura	9 nezgod
2. ura	11 nezgod
3. ura	2 nezgodi
4. ura	3 nezgode
5. ura	3 nezgode
6. ura	8 nezgod
7. ura	5 nezgod
8. ura	9 nezgod
Skupaj:	50 nezgod

Največ nezgod je bilo drugo uro, kar je nekoliko presenetljivo, ker je bilo pričakovati pred odmorom manj nezgod. Število nezgod v prvi in osmi uri je bilo na isti višini. Ta pojav bo potrebno še podrobno analizirati, predno so možne kakršnekoli ugotovitve. Dejstvo pa je, da je število nezgod od druge ure pa do šeste precej padlo. Najmanj nezgod je bilo tretjo uro.

Pregled nezgod v času delovne dobe:

Do 6 mesecev	1 nezgoda
1/2 leta do 1 leta	5 nezgod
1 leto do 5 let	25 nezgod
6 do 10 let	6 nezgod
10 do 15 let	7 nezgod
16 do 25 let	5 nezgod
26 do 30 let	1 nezgoda
nad 30 let	—
Skupaj:	50 nezgod

Ta pregled nam kaže, da so se poškodovali v večini primerov novo zaposleni delavci in tisti s krajšo delovno dobo. Tako vidimo, da se jih je poškodovalo največ tistih, ki so v podjetju eno do pet let. Karakteristično je, da se delavci, ki so dalj časa v podjetju, razmeroma manjkrat ponesrečujejo. Ta pojav je navsak način odraz premajhne skrbi za novo zaposlene delavce. Popolnoma jasno je da ti ljudje niso bili dovolj poučeni o nevarnostih pri njihovem delu. Delovodje z novinci še vse premalo delajo.

Ni dovolj, da novince spremejo ter ga na delo razporedijo, včasih nekateri kaj povedo o delu, največkrat pa ostane samo pri tem, da ga predajo kakšnemu starejšemu delavcu, na katerega se naj obračajo v vseh stvareh. V bodoče je potrebno temu vprašanju posvetiti več skrbi ter uvažanje delavca na delovno mesto tudi dosledno izvajati.

Pregled po starostni dobi nam pokaže, da je največ poškodbancev starih od 20 do 25 let.

Do 20 let	10 nezgod
Od 20 do 25 let	10 nezgod
od 20 do 25 let	10 nezgod
od 25 do 30 let	8 nezgod
od 30 do 35 let	6 nezgod
od 35 do 40 let	8 nezgod
od 40 do 45 let	4 nezgode
od 45 do 50 let	4 nezgode
od 50 do 55 let	—
Skupaj:	50 nezgod

Pregled poškodb po delih telesa nam kaže, da je največ poškodb na rokah.

Prsti desne roke	9 nezgod
Prsti leve roke	16 nezgod
Roka do zapestja	4 nezgode
Roka do rame	1 nezgoda
Stopalo	5 nezgod
Noga pod stopalom	6 nezgod
Oči	2 nezgodi
Glava	6 nezgod
Trup	1 nezgoda
Skupaj:	50 nezgod

V poročilu o obratih in oddelkih je navedeno stanje poškodb na rokah. Enako kot za poškodbe na rokah je tudi za poškodbe na nogah oziroma stopalu. Tako število je odraz tega, da delavci ne nosijo primerne obutve, predvsem v poletnih dneh. Število nezgod na očeh je z ozirom na lansko leto dosti nižje, vendar je nekaj nezgod, takih, ki bi jih lahko preprečili z nošenjem zaščitnih očal.

Zaključek in predlogi

— Delavci se vse premalo zavedajo, da nesreča nikoli ne počiva in žal nimajo občutka za vselej pretečo nevarnost. Vse premalo skrbijo za lastno varnost in ne gledajo na svoje delo s preventivnim očesom. Le redki znajo vnaprej oceniti nevarnosti in situacije, ki kaj lahko privedejo — že trenutek kasneje — do nesreče.

— Da so nesreče v največji meri odvisne od samega človeka, nam dokazuje praktično izkustvo, ker je znano, da se relativno malo število nesreč da odstraniti z ureditvijo zunanega delovnega okolja, postavljanjem zaščitne in podobno. Težko je dati točno oceno, s kolikimi odstotki je udeležen v nesreči človek kot subjektivni faktor. Vendar je običajno subjektivni faktor — to je človek, poslednji in najodločilnejši člen v celi verigi vzrokov, ki so končno dovedli do nesreče.

— Če želimo analizirati osnovni razlog subjektivno povzročene nesreče, tedaj ga mogoče najlaže opredelimo s pojmom — »neprilagojenosti« človeka trenutni

delovni situaciji. Vsaka subjektivno povzročena nesreča se zgodi zaradi neustrezne reakcije človeka na situacijo, ki ja nastala v danem trenutku.

— Kot enega glavnih psiholoških faktorjev, ki povzroča nesreče, štejemo nezadovoljivo poklicno sposobnost, ki pravzaprav predstavlja trajno neprilagojenost človeka za naloge in situacije pri njegovem delu ter zaradi tega tudi večjo nevarnost povzročanja nesreč.

Splošna in tehnična inteligenca človeka v mnogih primerih igra važno vlogo, predvsem, ko je treba v trenutku rešiti zelo kritične situacije, v katerih je mogoče preprečiti nesrečo ali pa dopustiti, da stvari potekajo nekontrolirano.

— Pomanjkanje zanimanja za opravljanje dela v poklicu prav tako lahko znatno prispeva k povzročitvi številnih nesreč. Vzroki nezanimanja za poklicno delo so lahko tudi še razni socialni, ekonomski, zdravstveni in drugi faktorji, ki vplivajo na človeka.

— Prav tako lahko povzročajo nesreče podzavestni gibi ali premiki, ki jih povzroči človek z nepravilno reakcijo živčnega sistema — predvsem pri refleksnih reakcijah.

— Glede karakternih lastnosti je ugotovljeno, da doživljajo ljudje, ki so nemarni, površni in nekoncentrirani pri delu, znatno pogostejše nesreče kot drugi. Med karakterne vrline je vsekar treba šteti discipliniranost ter zavestnost v spoštovanju ter upoštevanju delovnih in varnostnih predpisov.

— Mnoge nesreče bi izostale, če bi ljudje zavestno upoštevali navodila in predpise za reševanje konkretnih situacij, in to predvsem pri fizičnem delu na strojih in v prometu. V zvezi z značajem in temperamentom se tudi depresivna stanja, ki jih povzročajo pri človeku razne življenjske situacije zaradi osebnih skrbi in nezadovoljstva, bodisi v privatnem življenju ali v službi.

— Utrujenost je prav tako pojav, ki spremlja vsako daljše ali naporno delo in ga moramo šteti za važnega povzročitelja nesreč. Utrujen človek ne more dovolj hitro dojemati, pravočasno in točno reagirati, hitro odločati in tako dalje.

— Znano je, da se največ nesreč pripeti novozaposlenim ljudem, ki še nimajo dovolj izkušenj zlasti pri nevarnih situacijah pri delu. S pridobitvijo izkušenj z leti pa se pokaže tudi upadanje nesreč. Nesreče povzročijo tudi razna obolenja, ker ustvarjajo nestabilnost, težave v koncentraciji, strah pred nevarnostjo in tako dalje.

— Vpliv alkohola je tudi vzrok nesreč. Praktično je najbolj nevarno delovanje majhnih količin alkohola, ki še ne povzročajo pijanosti v pravem smislu besede, temveč dajo človeku samo dobro počutje, pretirano samozavest v svoje sposobnosti, ko meni, da dela bolje in kvalitetneje kot prej, ko je bil popolnoma trezen. (Nadaljevanje na 7. strani)

Industrijski sejem V HANNOVRU 1966

V severnonemškem mestu Hannover se prične vsako leto zadnjo soboto v aprilu veliki industrijski sejem, ki nudi pregled o najnovejših proizvodih evropske, lahko rečemo tudi svetovne industrijske proizvodnje. Velikansko sejmišče, ki leži na ravnini, sprejme vsak dan množice poslovnih ljudi, ki tu prodajajo, izbirajo in kupujejo industrijsko blago, ki bo v prodaji v tekočem letu. Medtem ko se bodo prodajali izdelki, pokazani na tem sejmu, pa vrste inženirjev, znanstvenikov, tehnikov in oblikovalcev iščejo vedno nove, do-gnane in estetsko oblikovane proizvode, ki jih bodo predstavili na naslednjem sejmu, kajti konkurenčna borba je ostra in neizprosna in na tem svobodnem trgu, ki je prava džungla, postane šibkejša, zaostalejša podjetje hitro plen močnejšega, naprednejšega, ali tudi brezozbirnega konkurenta.

Sejem traja 9 dni; prvih 7 je namenjenih izključno poslovnim ljudem, šele zadnja 2 dneva je dovoljen splošni ogled, kdor si to pač lahko dovoli; vstopnina za 1 dan znaša namreč 12 DM, kar je tudi v Zvezni republiki znesek, ki ga ne zmore vsakdo. Docela zgrešeni pojmi so namreč, da leži pri njih denar na cesti in da se naglo obogatijo. Življenjski stroški naraščajo; po neki analizi so od leta 1949 do danes narasli za 38 %, kar je bilo s po- višanimi osebnimi dohodki le delno kompenzirano. Velika postavka v družinskem proračunu je stanovanjska najemnina, ki znaša od 25—40 % plače kvalificiranega delavca.

S tovarišem Kozoletom sva stanovala privatno pri isti družini kot leta 1965. Zaposlen je le mož kot zidar predelavec pri mestnem podjetju za nizke gradnje v Hannoveru, ima še ženo, ki gospodinji, in 2 mala otroka stara 3 in 5 let. Ne pije, kadi zmerno, na letovanju niso bili, vendar je edina večja investicija, ki so jo zmogli v 1 letu, nabava kavča in 2 foteljev. Vem, da je to čudno slišati, vendar je res. Pozabil sem še povedati, da nimajo avtomobila, tudi VW ne. Kjer je za-

(Nadaljevanje iz 6. strani)

— Če poznamo faktorje, ki so vzrok raznih nesreč, je dolžnost nas vseh, da se lotimo vseh preventivnih ukrepov za preprečitev ponavljanja nesreč. Proti subjektivnim vzrokom nesreč se borimo s tem, da postavimo pravega človeka na pravo mesto. To je talkšnega, ki je fizično in umsko sposoben za svoj poklic. Delovno okolje pa moramo urediti tako, da bo zagotovljena maksimalna tehnična varnost in da bo človek lahko delal z najmanjšim naporom, zavedajoč se, da je delovna organizacija zavarovala njegovo delovno mesto v tehničnem in higienskem oziru.

— Preden človeka odredimo na določeno delo, moramo ugotoviti njegove sposobnosti in znanje ter ga poslati na pregled k zdravniku in psihologu, ki naj končno dasta svoje mnenje, ali bo človek lahko z uspehom opravljal delo, ki smo ga mu namenili.

— Če bomo tako ravnali, bo preprečena marsikatera nesreča in s tem tudi prihranjeno mnogo gorja in materialne škode.

Delaj varno!

Adolf Bremec

poslen samo en družinski član, ostaja le malo denarja, če ima dostojno stanovanje in solidno prehrano. Glavna zabava je po- tem televizija, kjer lahko gleda- jo 3 programe in sicer 2 zahod- nonemška in 1 vzhodnonemški program.

Res je, da nekateri naši ljudje, začasno zaposleni v Nemčiji, pri- hranijo precej denarja, vendar delajo ves dan, stanujejo v ba- rakah, v skupnih sobah, največ pa si lahko pritrčajo pri hrani; vendar to ni način življenja, ki bi bilo lahko dolgotrajno in brez posledic.

Če se povrnemo k sejmu, je to- rej visoka vstopnina predpisana, da zavre dotok prevelikega šte- vila ljudi, ki bi samo gledali, bi pa s svojo navzočnostjo zavirali poslovnost na sejmu.

Sejmski prostor je zunaj me- sta Hannover, v ravnini in do- stop je možen s staromodnimi tramvaji ali pa z osebnimi avto- mobilni. Najhitrejši so tramvaji, ki pač vozijo normalno po svo- jih tračnicah in imajo kot mno- žično prometno sredstvo običaj- no povsod prednost. Ugled po- slovnih ljudi pa predpisuje, da se vozijo s svojim osebnim avto- mobilom, in tako je bilo na ne- deljo 1. maja parkiranih pred sejmom 170.000 osebnih vozil. Promet te ogromne železne reke vozil urejajo s pomočjo televizijskih kamer na visokih stolpih, ki stalno snemajo vsa vozlišča, s po- močjo helikopterjev in ogromne- ga števila policajev s prenosni- mi radioodajniki, ki z železno disciplino vzdržujejo red v pro- metu. Na posameznih križiščih je videti preko 10 policistov. Zanimivo je, da so vozniki motor- nih vozil do pešcev pozorni in kavalirski zlasti na prehodih, kazni so za prometne prekrške hude in zelo hitro vzamejo nediscipliniranim voznikom dovolje- nje, česar se vsi vozniki boje.

Sejmske razstave niso organi- zirane po nacionalnosti, kjer ima vsaka država svoj paviljon, ampak po posameznih industrijskih panogah.

Tako imajo na primer svoje paviljone naslednje panoge: stek- lo in porcelan v enem paviljonu, vsa razsvetljava v drugem; dalje kemija plastičnih mas, ure, nakit, dragulji, pisarniški stroji, finomehanika, lesnoobdelovalni stroji, kovinsko obdelovalni stroji, elektrotehnika v več paviljo- nih, elektroakustični in vizuelni aparati itd... razen tega pa še ogromen nepokrit zunanji pro- stor, kjer so razstavljeni razni ogromni stroji, transportne, vr- talne in kemijske naprave v po- gonu.

Za nas je vsekakor najzanimi- vejši paviljon razsvetljalnega stekla. V visoki, osemnadstrop- ni stavbi se zvrsti v ogromnem paviljonu vrsta različnih proiz- vajalcev lestencev, namiznih, sto- ječih, stenskih, cestnih in indu- strijskih svetilk. S ponosom smo ugotovili, da so mnogi lestenci in svetilke s senčniki, izdelanimi v Steklarni Hrastnik, da po izde- lavi niso slabši od drugih, da

imamo možnost uvrstiti se med prve proizvajalce razsvetljalnega stekla na svetu.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da gre moda v razsvetljalnem sveklu še nadalje v popolnoma prozorno izvedbo. Lansko leto so prevladovala belo brižgana stek- la z izpuščenimi prozornimi pa- sovi, popolnoma prozorna stekla so bila še redka. Letošnji pro- gram pa obsega do 80 % popolno- ma prozorna stekla polavtomat- sko pihane ali stiskane izvedbe iz lepega čistega stekla ali celo dražje izvedbe iz svinčenega kri- stala. Proizvajalci armatur so se presenetljivo hitro preusmerili v enem letu 100 odstotno. Nekateri med njimi so tudi naši odjemal- ci. Vsi brez razlike so imeli pri- pombo, da je treba pri nas od- ločno predolgo čakati na modele. Od naročila do izdelave vzorcev poteče včasih 6, 8 ali celo 10 mesecev in lahko v tem času iz- delek zastari in postane neaktu- alen. To velja pri nas za več tulpic, ki so bile brižgane in ime- le prozorne pasove. Modeli še niso izdelani, ta moda pa je že mimo.

Od drugih razsvetljalnih stek- el velja omeniti izredno lepe plafonjere, kot jih pri nas izdelu- jemo iz opala v okrogli in kva- dratni izvedbi. Nove plafonjere so kvadratne, s pobarvanimi ro- bovi in jih je mogoče zlagati v čudovite rastre in like. Tu se od- pirajo nove poti uporabe plafon- jer: ne samo kot svetila, ampak tudi kot dekorativnega elemen- ta v stanovanjskih in upravnih prostorih.

Nemške steklarne so predsta- vile svoje specifične programe v velikih posameznih svetlobnih telesih.

Limburg cilindrične senčnike s sitotiskom z bakrorezi starih mest. Dalje sitotisk črnobel »OP- ART«.

Phönix velike senčnike s pro- zornimi površinami in dekorira- ne z ledom in barvastimi stekle- nimi gumbi.

Peilil Putiler kristalne prozorne čvrsto pihane svetilke z delno matiranimi površinami.

Nordijske steklarne pa so se predstavile z vrsto obarvanih optičnih stekel ter z barvastim steklom, pihanim v kovinske mreže. V mrežo s pentljami ca. 4 × 4 cm, ki je zvarjena v kroglo, je skozi odprtino na dru vpihano močno steklo, obarvano rumeno. Pri pihanju v vročo mrežo se znotraj mrežaste krogle steklo porazdeli do mreže in preide del- no tudi skozi pentlje v mreži. Izdelek izgleda potem kot globus in kovinska mreža kot vzpored- niki in poldnevnik. Za vsak ko- mad je potrebna nova mreža, ker ostane na izdelku. To bi lah- ko poskusili tudi pri nas, če bi bila cena zadovoljiva.

Male tulpice pa je začela izde- lovati vrsta steklar, ki so doslej izdelovale embalažne steklenice. To delajo z različnim uspehom in v različni kvaliteti, vendar pa hitro prinašajo novosti, kar pa je pri nas zelo občutljiva točka, kot je že prej omenjeno.

V ostri konkurenci zahtevajo naši kupci vse več novosti, origi- nalnih, z ekskluzivno prodajo enemu kupcu, da se ločijo nje- govi izdelki od izdelkov konku- rence. Pripravljeni so plačati te tulpice nekoliko dražje, samo da se jim ustreže. Novo formirana služba industrijskega oblikova- nja bo lahko v celoti zadovoljila željam po novih idejah, če bo le imela potrebno podporo ostalih služb v podjetju.

Ostalo steklo, ki nas zanima, so predvsem kozarci (embalaža na tem sejmu ni bila razstavlje- na, zanjo so posebni specializi- rani sejmi). Pri kozarcih mod- ni vplivi niso tako vidni.

Stare renomirane nemške in francoske steklarne izdelujejo predvsem perfektno ročno izde- lane svinčeno kristalne kelihe, včasih gladke, še raje brušene.

Avtomatske steklarne RUHR- GLAS in DUROBOR predstavljajo svoje standardne, cilindrične in konične z vedno novimi dekor- ji in embalažo. Od dekorjev so lepi črnobelni dekorji v sitotisku, ki prikazujejo stare bakroreze nemških mest, gradov, markant- nih stavb. So umirjeni in učinko- viti. Mnogo je tudi dekorjev v zlatu: stare ladje-jadrnice in drugi.

Pozornost vzbujajo lepi stroj- no stiskani kozarci italijanske in francoske proizvodnje, kjer je vidno delo dobrega oblikovalca.

Letos je bila tudi razstava »Die gute Industrie Form«, ki sem si jo ogledal. To je razstava dobro oblikovanih industrijskih izdel- kov. Predložene izdelke pregleda posebna mednarodna strokovna žirija in jih zavrne ali sprejme na razstavo. Vsi predmeti, ki so sprejeti na razstavo, imajo po- tem pravico v prospektih in re- klamnem materialu nositi em- blem »if«, kot znak funkcional- nosti in kvalitete. Zanimivo je, da se nekatere tovarne intenziv- no bore za pridobitev tega zna- ka za čimveč svojih proizvodov, ki jih potem tudi dosti dražje prodajajo. Kot velja za znak ugleda avtomobil »MERCEDES«, tako velja v notranji opremi za porcelan ali steklo znak firme ROSENTAL ali druga oprema s kvalitetnim znakom. Cena znaša tudi desetkratno ceno proizvoda brez kvalitetnega znaka.

Ogled razstave in sejma bo koristil oblikovanju novih izdel- kov in ohranitvi dosedanje ravni na tem področju in pohvalno je razumevanje organov upravlja- nja in vodstva tovarne za podpo- ro in razvoj te razmeroma nove dejavnosti.

Papež Franc

BERITE

● STEKLARJA

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

Medobratne športne igre

Tekmovanje med posameznimi obrati, ki naj bi olajšalo izbiro tekmovalcev za tretje Delavske steklarske igre, kakor tudi zaradi same rekreacije članov kolektiva, je v zaključni fazi.

Doseženi rezultati in plasman obratov ni popolnoma realen glede na številčnost v posameznih obratih. Temu je kriva nezainteresiranost članov, še več pa nizka organizacijska sposobnost tovarišev, ki so bili zadolženi za posamezne panoge. Nekateri so mislili, da bo dovolj, če bodo neke obesili listek z navedbo, kdaj se tekmuje, drugi pa so verjetno čakali, da bo njihove ekipe pripeljal na igrišče sam odbor za športno rekreacijo. Premalo je bilo drobnega dela v kolektivu, premalo prijav, treniranja itd. Ne velja pa to za vse discipline. Nekateri so svojo nalogo v redu izvršili in zaslužijo pohvalo. Tu predvsem prednjačijo strelci. Pohvaliti je treba tudi centralno roketno ekipo, ki je res čisto na novo ustanovljena, vendar se bo po sedanjih izgledih dobro plasirala.

Poglejmo, kako se je odvijalo tekmovanje:

Za nogomet je bilo veliko zanimanje posebno v delavnicah in notranjem obratu. Brusilnica je skrpalala svoje moštvo in si jih nekaj tudi sposodila ter je zaradi tega morala pustiti obe tekmi s p. f. Favorit v tej panogi je bil notranji obrat in so s samozavestjo prišli na igrišče. Vendar se je njihovo znanje končalo pred 16 metrskim prostorom moštva delavnic. In kar se je najmanj pričakovalo, je prišlo. Proti koncu tekme ob stanju 0:0, je Franjo (upokojeni golman nekdanjega »Bratstva«, ki je igral kot vodja napada) zapečatil usodo notranjega obrata z edinim zadetkom tekme in tako postavil delavnice na prvo mesto v nogometu.

Rezultati so tile:

Delavnice : Brusilnica 3:0 p. f.
Delavnice : Notranji obrat 1:0
Notranji obrat : Brusilnica 3:0 P. F.

Vrstni red:

1. mesto Delavnice 5 točk
2. mesto Notranji obrat 3 točke
3. mesto Brusilnica 1 točka.

V šahu je bilo nekaj neresnosti s strani delavnic, ker ekipa ni prišla na tekmovanje. Tako je bil le dvoboj med Notranjim obratom in Brusilnico, ki se je končal z rezultatom 3,5:1,5 za Brusilnico.

Rezultati posameznikov so:

Milenkovič : Kavšek	1:0
Sušin : Maurer	1:0
Kalpič : Kobal	1:0
Mlinar : Savič	0,5:0,5
Jazbinšek : Tofant	0:1

Vrstni red:

1. mesto Brusilnica 5 točk
2. mesto Notranji obrat 3 točke
3. mesto Delavnice 0 točk

V keljanju so doseženi naslednji rezultati:

Notranji obrat 353 podrtih kegljev,
Brusilnica 354 podrtih kegljev,
Delavnice 291 podrtih kegljev.

Vrstni red:

1. mesto Brusilnica 5 točk,
2. mesto Notranji obrat 3 točke,
3. mesto Delavnice 1 točka.

V odbojki moških ekip so se na prvo mesto plasirale Delavnice, Srečanja so se končala: Brusilnica : Notranji obrat 2:0 (15:12, 15:10).

Delavnice : Notranji obrat 2:1 (15:2, 11:15, 15:11),
Delavnice : Brusilnica 2:1 (15:4, 10:15, 15:10).

Vrstni red:

1. mesto Delavnice 5 točk,
2. mesto Brusilnica 3 točke,
3. mesto Notranji obrat 1 točko.

Ženske ekipe v odbojki so bile nekompletne in so prišle le iz brusilnice in delavnic. Prepričljivo so zmagale delavke brusilnice z rezultatom 2:0 (15:9, 15:2).

Vrstni red:

1. mesto Brusilnica 5 točk,
2. mesto Delavnice 3 točke,
3. mesto Notranji obrat 0 točk.

V streljanju so se pomerile moške in ženske ekipe. Streljali so z zračno puško, in sicer moški od 300 možnih ženske od 200 možnih krogov.

Razvrstili so se:

moški

Notranji obrat 1215 krogov,
Delavnice 1085 krogov,
Brusilnica 949 krogov.

Vrstni red v moški konkurenci:

1. mesto Notranji obrat 5 točk,
2. mesto Delavnice 3 točke,
3. mesto Brusilnica 1 točka.

Ženske:

Notranji obrat 313 krogov
Delavnice 334 krogov
Brusilnica 390 krogov

Vrstni red v ženski konkurenci:

1. mesto Brusilnica 5 točk
2. mesto Delavnice 3 točke
3. mesto Notranji obrat 1 točka.

Namizni tenis se je najbolj zavlekel ker se je šlo na sistem tekmovanja »vsak z vsakim«. Vsak obrat je postavil po dve ekipi, to je šest tekmovalcev. Ekipa je sicer vzela stvar resno, ker pa žal nimamo na razpolago primeren prostorov za tekmovanje, se srečanje še ni končalo. Vidi pa se, da ima ta panoga športa dosti pristašev med našimi delavci in naj bi se v bodočnosti za to preskrbeli prostori. Rezultat bomo objavili v prihodnji številki.

Udeležba v lahki atletiki je bila zelo slaba. Notranji obrat, čeprav ima največ zaposlenih, ni poslala niti enega tekmovalca za, za brusilnico pa je tekmovala samo ženska ekipa, pa še ta je bila sestavljena iz delavk, ki so se slučajno našle na grišču. Kompletne so nastopile le delavnice.

Rezultati so naslednji:

Moški

Tek na 100 metrov: Ojstršek 11, 09, Zorko 12,09, Pavlič 12,13 sekund. Tek na 1500 metrov Arsenič 5,28, Zorko 5,30, Lipovšek 5,33, Pavlič 5,35 minut.

Skok v daljino: Izvedena sta bila po dva skoka. Rezultat je:

Ojstršek	5,50 m	5,30 m
Arsenič	5 m	5,45 m
Zorko	5 m	5,40 m

Vrstni red v moški konkurenci:

1. mesto delavnice 5 točk.

Brusilnici in Notranjemu obratu se od že priborjenih 5 točk 3 odbijejo zaradi neudeležbe.

Ženske

Ekipe so dale delavnica in brusilnica.

Rezultati so:

Tek na 60 m

Delavnice, Prah 9,90 sek. Volfan 10,10 sek.
Brusilnica, Brečko 9,30 sek. Milič 10,15 sekund.

Pomerili smo se s športniki Save iz Kranja

Na pobudo mladinskih organizacij Steklarne Hrastnik in »Save« iz Kranja je prišlo do medsebojnega športnega srečanja obeh kolektivov. Naši mladinci so to srečanje vnesli v okvir proslav Tedna mladosti in so se tekmovanja v glavnem izvršila v nedeljo 22. maja 1966, razen rokometu, ki se je odigral en dan prej to je na soboto.

Rokometna tekma je bila na Rudniku. Končala se je z rezultatom 26:16 v prid Steklarne.

Steklarna: Pufler, Mrežar 10, Kralj 7, Vidmar 1, Strgaršek, Delpin, Gospodarič 4, Abram, Ržek 4.

Sava: Horvat 2, Feher, Zorman 9, Požar, Vidmar, Mitrovič, Kovač, Valentinčič 5, Cuholov, Milec.

Sodil je Pergar Marjan iz Račec.

V nogometu je bila igra enakovredna, le da se je napad steklarjev bolj znašel in izkoristil priložnosti za dosego zgoditkov in tako zaključil srečanje z 6:2 za Steklarno.

Gole za domačine so dosegli: Prašnikar 2, Stopinšek, Ocepek, Lipar in Trinkan po 1.

Za goste sta bila uspešna Zrinski in Tomažič.

V šahu so zmagali gostje s 4:2. Za domače sta dobila točke le Sušin in Brečko. To je treba grajati zadolženega za to panogo, ker ob določenem času ni bilo vse pripravljeno za tekmovanje.

V streljanju so nastopile moške in ženske ekipe. Razlika v korist domačih je pri moški ekipi za 118 krogov, pri ženski pa za 96 krogov. Streljalo se je z zračno

Skok v dal.

Delavnice, Volfant 3,40 m, 3,65 m, Prah 2,70 m, 3,75 m.
Brusilnica, Pufler 3,80 m, 4,20 m, Brečko 3,75, 2,50 m.

Met krogle

Brusilnica, Brečko 6,05 m, 6,60 m, Pufler 6,70, 6,25 m.

Delavnice, Tavčar 5,80 m, 5,70 m, Bajda 4,90, 4,80 m.

Vrstni red v ženski konkurenci:

1. mesto Brusilnica 5 točk,
2. mesto Delavnice 3 točke.

Notranjemu obratu se za neudeležbo odbijejo 3 točke.

Kot že rečeno tekmovanje ni končano v namiznem tenisu in rokometu. Zaradi tega se ne more dati končnega rezultata, vendar po stanju kakršno je, imajo vso prednost delavnice, ki imajo šanse v zasedbi I. mesta v rokometu in namiznem tenisu.

Ne bo odveč, če se še malo povrnemo na vprašanje nastopa ženskih ekip v medobratnem tekmovanju. Kdor je spremljal medobratne športne igre, je opazil, da so ene in iste ženske tekmovalce v vseh predvidenih disciplinah. To pomeni, da te igre niso dosegle svojega cilja, to je množičnosti, vsaj ne glede udeleževanja žensk. Zamujeno bo težko nadoknaditi in če ne bodo zadolženi aktivni, bodo potovali v Skopje s polovičnimi ekipami.

puško, moški od 300 možnih, ženske pa od 200 možnih krogov.

V odbojki so domačini izgubili s 3:1.

Kegljači so se pomerili v borbeni partiji. Domačini so zmagali z 819 podrtimi keglji, dočim so gostje podrli 699 kegljev.

V namiznem tenisu je bil rezultat 5:2 v korist domačih.

Končni rezultat je torej 6:2 v korist Steklarne Hrastnik.

Zaradi odsotnosti svojih članov in tekmovanja v raznih društvih, Sava ni nastopila v najboljšem sestavu in so zato zabeležili bolj skromen uspeh. Bo pa zato povratno srečanje v Kranju bolj »vroče« za Steklarno in posebnih uspehov ni možno pričakovati, ker je Steklarna razen v šahu nastopila s kompletnimi ekipami.

Tekmovanje je potekalo v prijateljskem vzdušju in ni bilo z nobene strani kakšnih izpadov.

Organizacija je bila dobra in razen majhnega kiksa pri šahu so vsi zadolženi dobro opravili svojo nalogo. Ker je bilo nogometno igrišče ob 10. uri to je v času, ki je bil določen za igranje nogometne tekme zasedeno je bila tekma odigrana dve uri prej. Zaradi tega je bil program malo spremenjen vendar še tega ne bi bilo treba narediti, ker napovedani nasprotnik mladine NK Hrastnika ni prišel in je bilo tako igrišče prosto.

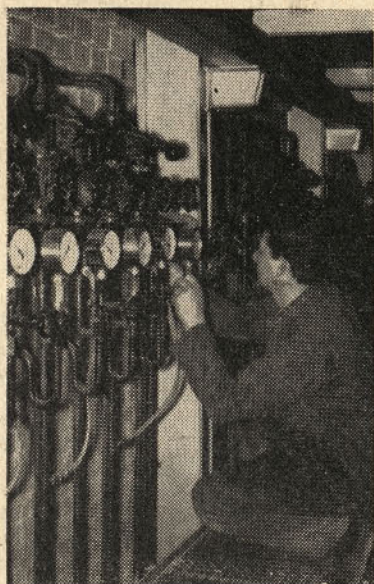
Po izjavah predstavnikov športnega kolektiva »Save« so bili s prireditelji in sprejemom zadovoljni.

Povratno srečanje bo 19. junija v Kranju.

Stanko Cvelbar

V BESEDI IN SLIKI

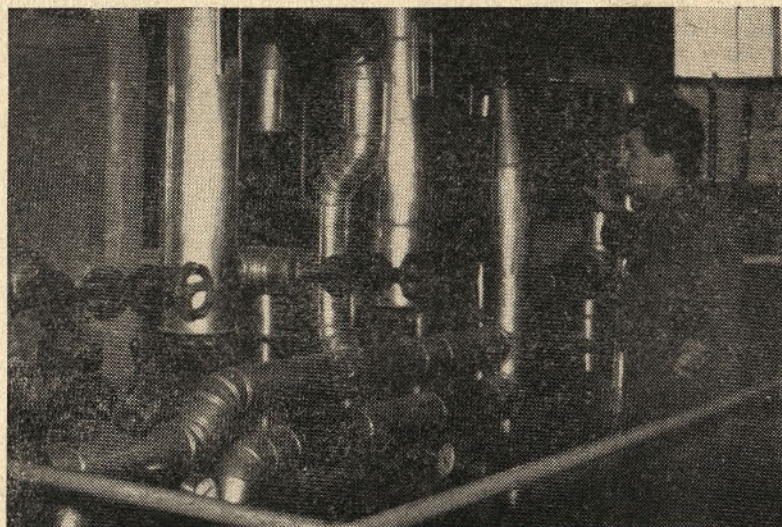
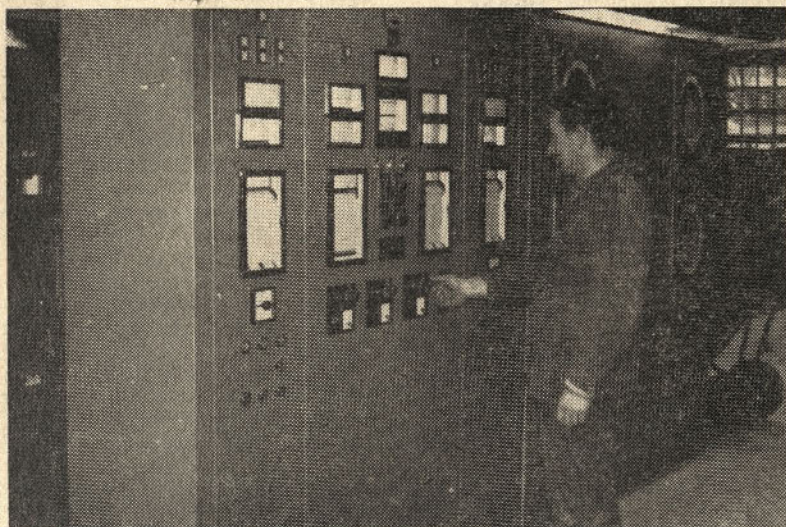
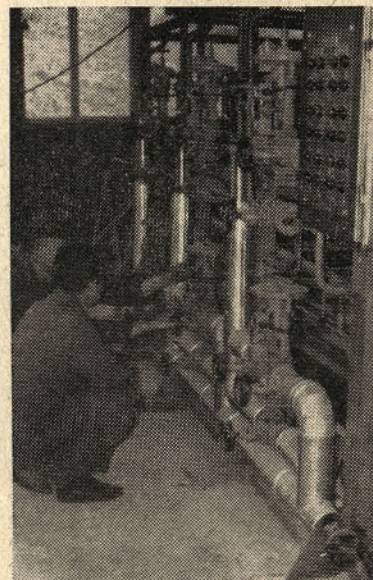

Skrbna regulacija olja in zraka je zelo pomembna za taljenje steklene mase

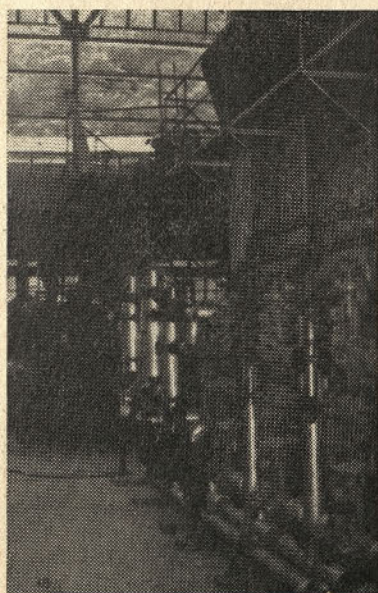
Pred pričetkom dela vodja grupe za oljno in zrač. kurjenje daje svojim sodelavcem zadnja navodila

Oljno kurjenje je ozko povezano z električno napeljavo

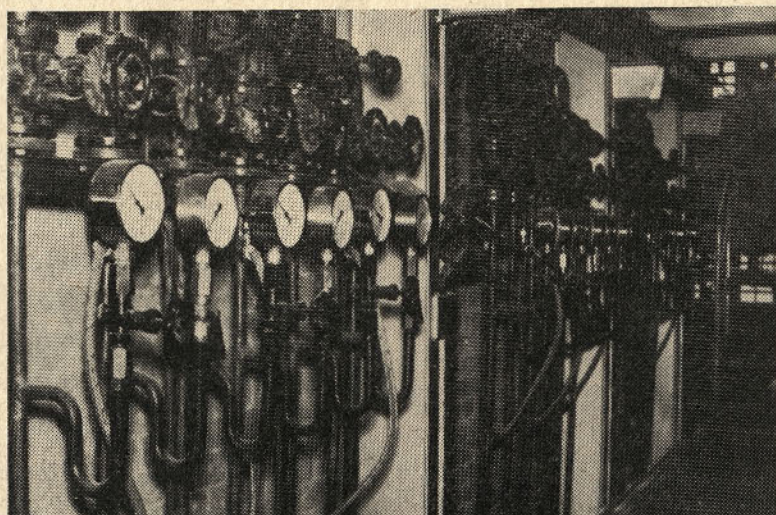

Tov. Kreže Martin je pri avtomatski regulaciji vložil zelo veliko truda

Tov. Kirhmajer Rudi je vložil veliko truda in dela pri montaži oljnega kurjenja

Centralna in pomožna postaja pri oljnem kurjenju

Razdelilci olja in zraka pred gorilci na 40-tonski kadni peči

Tekst — Kirhmajer Rudi
Slike — Gerhard Jože

**BERITE
STEKLARJA**

Zanimalo Vas bo!

V mesecu juniju bodo praznovali svoj rojstni dan:

Alt Vilma, Amigoni Pavla, Bizjak Vida, Blaznik Elfrida, Božič Silva, Bregar Hilda, Brglez Ana, Cigeljak Nada, Cakič Stanislava, Doberšek Magda, Dobovšek Antonija, Duh Pavla, Gajšek Rozalija, Homšek Ana, Hribernik Zofija, Jevnišek Marija, Jošt Magda, Klanšek Vida, Kolman Alojzija, Kontrec Mana, Koren Marija, Kotar Ana, Kovač Sonja, Krašovec Antonija, Kreže Alojzija, Križnik Marjeta, Kupec Zdenka, Lapornik Ana, Lipovšek Ana, Majcen Hermina, Mlakar Jožefa, Ostanek Ladislava, Ožek Tatjana, Pavlič Viktorija, Pikelj Alojzija, Pilih Antonija, Pilih Nada, Pirnovar Ladislava, Pišek Ana, Plazar Vida, Plohl Marija, Pokrivač Antonija, Potrpin Vilma, Povhe Marija, Povše Alojzija, Prvinšek Ivana, Radaković Magda, Rupnik Ana, Sakelšek Erika, Salobir Pavla, Sentočnik Alojzija, Slonečki Marija, Stopinšek Inga, Stražar Karolina, Tavčar Marija, Titovšek Elizabeta, Tošič Todor, Tršek Ivana, Tušek Stanislava, Ulaga Terezija, Vecko Zdenka, Zemljak Angela, Zupan Jožefa, Zabkar Vilma, Žagar Kristina, Žibret Danijela, Brečko Marija, Klenovšek Ana, Kobal Ljudmila, Logar Slavica, Radej Lidija, Vozelj Danijela, Strgaršek Janko, Bajda Alojz, Barič Adolf, Barič Alojz, Bedenik Ivan, Blaznik Alojz, Bokalič Alojz, Brečko Franc II., Eminović Jusuf, Godler Leon, Gorišek Franc, Grum Ivan, Hlastec Alojz, Hrstič Hasan, Hrup Branko, Jager Avgust, Kavšek Karl I., Kelner Bruno, Kepa Ivan, Kirn Stojan, Klenovšek Franc I., Knežević Nedeljko, Kongar Maksimiljan, Koren Anton, Kramžar Alojz, Krošlin Mirko, Lipar Alojz, Lokovšek Franc, Mačkovšek Alojz, Mešiček Ivan, Milenković Cveto, Mlakar Jakob, Mokotar Jakob, Novak Ciril, Oberčkal Silvo, Oblak Ivan, Oklič Rušid, Pertinač Mihael, Petrin Alojz, Pivec Anton, Plaznik Ciril, Pogačnik Alojz, Potrata Ernest, Pouh Branko, Povše Rudolf I., Povše Rudolf II., Rebov Alojz, Seničar Ludvik, Sršen Edvard, Stopinšek David, Strgaršek Alojz, Strniša Viljem, Šrenk Adolf, Stihar Robert, Stojis Franc, Velej Jože, Volfand Viktor II., Zupan Viljem, Zver Marjan, Zerko Franc, Žužman Anton, Smodič Bojan in Tržar Franc II.

Iskreno čestitamo!

Prišli v podjetje: Lapornik Edvard, Kuhar Majda, Javoršek Mihael, Bočo Rajmund, Stopinšek Silvo, Tabor Stanislav, Alfirer Rudolf, Kočila Mirko, Klenovšek Peter, Šmerc Stanislava.

Odšli iz podjetja:

Upokojen: Dragar Franc
Na lastno željo: Žlogar Jože

Poročili so se: Sentočnik Magdalena, brusilka in Brečko Rudolf, stekl. pomočnik; Brečko Jožefa, brusilka, in Tošič Ratko, nabiralec; Smešnik Vinko, steklarski pomočnik; Plaznik Ciril, žerjavovodja, Tomše Ana, odnosaška — Klanšek; Delpin Gerhard, stekl. pomočnik in Bregar

Hilda, izpihalka; Vidmar Alojzija, izpihalka — Kočila.

Prirastek v družini so dobili: Majcen Franc — sina, Plazar Pavel — hčerko, Lovrenčec Marija — sina, Mešiček Stanko — sina, Završnik Marija — sina, Štojs Henrik — hčerko.

NEOPRAVIČENO SO IZOSTALI
V mesecu aprilu so neopravičeno izostali:

Enkrat: Zidar Franc, Strehar Hedvika, Krašovec Karl, Markovič Jožefa, Verk Vinko, Cigler Janez, Strašek Jože, Imširovič Hamdija.

Dvakrat: Karabeg Suljo.
V mesecu maju so neopravičeno izostali:

Enkrat: Hočevar Adolf, Sladič Matija, Zavrl Anton, Šrenk Darinka, Gosarič Ana, Zalaznik Jernej II.

PSIHOLOGIJA BARVE ZNAČILNOST IN SIMBOLIZEM BARV

BARVE

Gotovo je vsakdo opazil, da je barva zelo blizu našemu delu in življenju, saj je zmeraj in vsepovsod prisotna. Vsakomur pa ni znano, kaj vse vemo danes o barvah, kaj je to barvni spektrum, pignert, barvna notacija itd.

Ni namen spuščati se v globoko strokovno razpravo o barvah, ker bi bila ta za večino nezanimiva. Gotovo pa je zanimivo slišati nekaj o psihologiji barve, značilnostih in simbolizmu barv. Če pa bi obstajalo zanimanje, bi lahko obdelali še barvo kot notranjo dekoracijo oziroma planiranje barvne sheme za stanovanje itd.

PSIHOLOGIJA BARVE

Dobro je znano, da barve močno vplivajo na nas in vzbude v nas določeno razpoloženje. Dokazano je, da barva vpliva na fizično in duševno dejavnost (zanimiv je primer, da so v nekaterih ameriških tovarnah obarvali stroj s prijetnimi barvami, kar tudi poveča vidljivost in proizvodnja se je dvignila celo za 60%). Mnoge religije so poznale značilnost barv in si ustvarile lasten bavní simbolizem. Ravno tako večina velikih slikarskih šol in zgodovinskih dob ima svojo značilno barvno shemo — načrt, ki je zrastle iz globoke potrebe.

Dokazano je, da večina ljudi enako reagira na barve. Vendar je individualna občutljivost za barve različna. Nekateri ljudje so slepi za barve, drugi pa kar preveč občutljivi, saj imajo čut za barve tako oster, kakor čut okusa, vonja in sluha. Take osebe so veliki koloristi.

Naša reakcija na barve je navadno nagonška kakor reakcija na glasbene akorde, ki so sami po sebi otožni ali veseli. Barva lahko vpliva na nas prav tako močno kakor zvok, saj je oko ravno tako občutljivo kakor uho. To ni vedno očitno, ker barvo vidimo navadno v majhnih ploščinah, ki le deloma napolnijo oko, medtem ko zvok popolnoma napolni uho. Pravilna primerjava bi bila, če bi človek stopil v sobo,

Dragi urednik!

Najprej se zahvaljujem za vse številke »Steklarja« ki sem jih prejel. Po dolgem času se vam tudi jaz oglašam.

Zelo se veselim, ko pride začetek meseca, ker vem, da bom kmalu dobil zopet novo številko »Steklarja«. V njem se najde marsikaj novega in zanimivega. Ko ga vsak mesec prebiram vidim, da zelo napreduje izgradnja III. faze rekonstrukcije Steklarne, jaz vam želim čimveč uspeha v tej izgradnji.

Ko prebiram »Steklarja«, tudi vidim, da je mnogo fantov odšlo na odslužnje kadrovskega roka in tudi mnogo mlade delovne sile prihaja v podjetje, kar je zelo važno ne samo za naše podjetje temveč za vsako podjetje.

Zdaj pa še nekaj o kraju Leskovcu, v katerem služim kadrovski rok. Leskovec je najbolj značilen po tem, ker se vsako leto v njem zberejo mnogi naši in tuji proizvajalci na tako znanem »Testilnem sejmu«. Priprave so se že začele, kajti do sejma je samo še dobra dva meseca.

Skozi Leskovec tečeta tudi dve važni vezi, železniška proga, ki povezuje severne kraje Evrope z Istanbulom, in avtocesta Ljubljana—Gevgelija.

Leskovec je tudi razvito industrijsko mesto. V njem so lesna tovarna, tekstilna tovarna, tovarna kozmetičnih preparatov »NEVENA« in še mnogo drugih.

Kakor vidim že iz prejšnjih števil »Steklarja« se v podjetju mnogo pripravljajo na »STEKLARŠKE IGRE«, ki bodo to leto v Skopju. Želim, da bi se najboljše odrezali. Tako, mislim, da sem za zdaj dovolj napisal, ob priliki se vam bom pa zopet oglasil.

Kolektiv »Steklarne Hrastnik« želim mnogo delovnih uspehov pri nadaljnjem delu.

Janko Abram
V. P. 7046/27
Leskovac

Dragi Janko!

Veseli me, ker vidim, da te naše glasilo zanima in da komaj čakaš dan, ko ga boš prejel. Takšnih in podobnih pisem smo prejeli na uredništvo že več. Tudi prispevkov je prišlo že veliko, razumeti pa morate, da vsak prispevek le ni mogoče objaviti. To vam pa ne sme vzeti poguma za pisanje, če bodo sestavki dobri, jih bomo z veseljem tudi objavili. Zahvaljujem se ti za pozdrave in ti jih vračamo, oglaš se še kaj.

Zahvaljujemo se za pozdrave tudi tov. Maurer Alojzu in Koritnik Matičetu.

Takšne smo delavke iz kontrole — glejte nas!

Kri ni predmet trgovanja

Ogromni so naperi organizacije in aktivistov Rdečega križa, da leto za letom zberejo potrebno število prostovoljnih krvodajalcev. Seveda se na ob vsem tem pojavljajo najrazličnejša vprašanja in tudi pomisleki.

Ce v naši republikli res potrebujemo na leto nekaj nad 20 ton konservirane krvi, ali niso zahtev zdravnikov, ki uporabljajo kri, nekoliko pretirane? Kdo pravzaprav odloča o količini te krvi in načinu njene porabe in s katerimi drugimi deželami se lahko v tem pogledu primerjamo?

Potrebe po konservirani krvi v naši republikli se približujejo porabi v deželah z dobro razvitim omrežjem zdravstvenih ustanov in visoko strokovno ravni tako operativnih kakor tudi drugih medicinskih vej. Ce naše razmere primerjamo z razmerami v ZDA, tedaj bi pri nas potrebovali na leto 22 ton konservirane krvi samo za tekoče potrebe. Pri tem pa ni upoštevana kri za izdelavo liofilizirane plazme, ki služi za rezerv ob večjih elementarnih in drugih nesrečah.

Načrt enoletnih potreb napravijo pri nas transfuzijski zavod in postaje, in sicer na osnovi porabljenih konservirane krvi v prejšnjem letu. Iz letnih pregledov porabe krvi pa vidimo, da poraba stalno narašča. Še leta 1959 npr. smo v Sloveniji porabili 13.512 litrov krvi, leta 1965 pa že 20.761 litrov. Poraba se je mnogo bolj povečala v bolnišnicah, ki imajo svoje postaje, tako npr. v Mariboru, Celju, Ptuju, Murski Soboti, Slovenj Gradcu, Trbovljah, Koprui in Novem mestu, kakor pa na klinikah in bolnišnicah, ki jih s krvjo oskrbuje naš zavod. Znatneje se je povečala poraba konservirane krvi tudi na kirurški kliniki, od 1607 litrov v letu 1959 na 2814 litrov v letu 1965, in pa na onkološkem inštitutu od 171 na 708 litrov v istem obdobju.

Ce pa primerjamo porabo konservirane krvi v zadnjih dveh letih, vidimo; da je ustaljena. Res pa je, da smo porabili skoraj vso kri samo za tekoče potrebe in da nimamo nobenih zalog.

Ce smo vas prav razumeli, se pri načrtovanju vsakoletnih krvodajalskih akcij lahko opirate le na podatke o porabi krvi v preteklih letih, medtem ko odločujoči, zlasti strokovni organi o problemih glede potreb in porabe človeške krvi pri nas še niso povedali svojega mnenja. Vendar pa ste nas v svojem odgovoru opozorili na nekaj, na kar vse premalokrat mislimo, namreč na zaloge, ki so nam potrebne za primere večjih nesreč. Ali bi nam tudi o tem lahko povedali kaj več.

»Ze večkrat se je primerilo, da je zbrane krvi primanjkovalo celo za tekoče potrebe. Zato nam je doslej uspelo pripraviti le prav majhne količine liofilizirane plazme in še te ne za potrebno zalogo. Zaradi pomanjkanja sprotnih zalog konservirane krvi se je namreč tudi ta plazma pretežno porabila za primere, ko je bila z zdravstvenih vidikov nujno potrebna. In še to! Leta 1965 smo pripravili liofilizirano plazmo iz 1209 litrov krvi. Morali bi pa predelati vsaj 1000 litrov krvi več, če bi hoteli, da bi bil naš liofilizator v celoti izkoriščen.

Kar pa se tiče zalog za morebitne večje nesreče, odgovorni republiški faktorji sicer še niso preučili in sprejeli zadevnega načrta, vendar računamo, da bi za pripravo zadostnih zalog morala delati stalno vsaj še dva liofilizatorja z isto zmogljivostjo.

Med ljudmi, ki se branijo dati kri, se trdovratno širijo govorice, da tudi kri izvažamo — za devize, češ da se je o tem zvedelo na carini. Po vsem tem, kar ste nam že povedali, to najbrž ne more biti res.

»Odgovor na to je pač lahek, saj krvi ne izvažamo niti pri nas niti kjerkoli na svetu. Konservirana človeška kri namreč ni in ne more biti predmet trgovanja. Kri je zdravilo, ki si ga more in tudi mora zagotoviti edinole vsak narod sam.

Seveda pa ob elementarnih nesrečah v drugih deželah pride v poštev tudi pomoč v konservirani krvi in plazmi. Ce je število ranjenih na mah zelo veliko, preostali prebivalci in njihova trasfuzijska služba sami pač ne morejo tako hitro poskrbeti zadostnih količin krvi. O pomenu take solidarnosti vsega sveta smo se lahko prepričali tudi mi ob skopski katastrofi.

Trditve »očividcev« o zabojih krvi so seveda točne, saj zaboje z napisii »Pozor, kri! Ne obračaj!« lahko vidi kdorkoli in kadarkoli na železniških in avtobusnih postajah in tudi v obmejnih predehlii. To so zaboji, v katerih pošiljamo konservirano kri bolnišnicam po Sloveniji, našim transfuzijskim postajam ali naši ekipi, ki dela na terenu, pa tudi steklenice s konservansom za kri.

S pridobivanjem prostovoljnih krvodajalcev so vedno nove težave, med drugim tudi ta, ker se ljudje zaradi splošnega naraščanja cen omejujejo celo v prehrani, pa se boje, da bi zaradi dajanja krvi preveč oslabei ali da bi jim to škodovalo kako drugače.

»Nedohranjenim ljudem krvi sploh ne jemljemo. Vsi zdravi ljudje od 18. do 55. leta starosti pa lahko čisto brez škode za svoje zdravje dajajo do 500 ccm (pol litra) krvi po 3-krat do 4-krat na leto, in sicer moški v presledkih po 3 mesece, ženske pa v 4-me-

sečnih presledkih. Edinole pri starejših ljudeh, katerih regeneracija je počasnejša, mora presledek med enim in drugim dajanjem krvi biti daljši, in to šest mesecev. Naša organizacija krvodajalstva pa se ravna po načelu, da naj vsak zdrav človek da kri enkrat samkrat na leto, in še to največ dve tretjini tiste količine, ki jo sme dati glede na svojo konstitucijo in druge ugotovitve ob pregledu.

Med vzroki številnih pomislekov pa menimo, da je nemalokrat neutemeljena bojazen pred morebitnim debelenjem, hujšanjem in raznimi drugimi boleznimi itd., včasih pa tudi povsem človeški »strah« pred prvimi odvzemom. Seveda mora tega v sebi premagati vsak sam.

Ob izvajanju gospodarske reforme so vse delovne organizacije primorane poslovati čim bolj ekonomično. Tako nastajajo vprašanja glede izgube delovnega časa krvodajalcev ali plačane prostega dneva, ki ga je marsikatera delovna organizacija priznavala krvodajalcem. Pa tudi nasploh je pridobivanje velikega števila krvodajalcev zelo težavno. Ali krvodajalcev, po možnosti izven delovnih organizacij, torej med ljudmi, ki bi dajali večje količine krvi ali celo večkrat na leto, kakor delajo to drugod?

»Vsekakor bi bila taka usmeritev ugodna za transfuzijske ustanove in za organizatorje krvodajalstva. Menim tudi, da bi se znatno zmanjšali stroški za organizacijo in propagando, pa tudi stroški za samo konserviranje krvi. Vse te ugodnosti nam pa še ne dajo pravice, da apeliramo samo na del prebivalstva, medtem ko bi drugi, ki tudi lahko dajo kri,

stali ob strani. V naši družbeni ureditvi bi bilo edino pravilno in pravično, da bi dal kri vsak zdrav človek, seveda v tisti količini, ki jo brez škode lahko utrpi. To bi bilo ugodno tudi zato, ker bi posameznikom ne bilo treba dajati krvi vsako leto, ampak le nekajkrat v življenju. Samo tako bi bile — po načelu vzajemnosti in enakosti — enakomerno udeležene vse plasti našega prebivalstva pri preskrbi in pri porabi krvi.

IN KAKO JE Z DAROVALCI KRVI V NAŠEM PODJETJU?

V obdobju, ko smo darovali kri še v naši ambulanti, se je v enodnevni akciji odzvalo za odvzem krvi do 190 članov kolektiva. Prebivalci področja Hrastnika in Trbovelj oskrbujejo po letu 1964 s krvjo bolnišnico Trbovlje. Organizatorjem na področju krvodajalstva na našem področju se ni olajšalo delo pod novimi pogoji. Vsaodnevna skrb, da bo zadostno število prostovoljnih krvodajalcev, skrb za izredne primere, nerazumevanje posameznih ljudi itd., vse to nalaga odgovornim ljudem za oskrbo s krvjo za naše bolnike, katerim rešujemo nemalokrat življenja.

Naš centralni delavski svet je sprejel sklep o prostem plačnem dnevu za krvodajalce krvi s pridržkom, da gre na odvzem krvi v letu 1966 skupaj 160 krvodajalcev. Ta odločitev je vredna vsega priznanja, naša naloga pa je, da zagotovimo zdravstveni službi nenadomestljivo zdravilo, katerega bomo rabili že jutri sami.

Janežič

Kratka kronika godbe na pihala ob 35-letnem jubileju

Letos poteka 35 let, odkar živi in dela na kulturnem polju v našem kolektivu steklarska godba na pihala. V letu 1930, ko so bili napredni sindikati v podjetjih že močno organizirani v naprednih sindikalnih organizacijah takratne Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije ali takoiimenovanih URS-ovih sindikatov, v dobi, ko je delavski razred strmel za čim večjim znanjem, za kulturno izobrazbo in se usposab-

ljal za odločilen boj proti izkoriščevalcem — takratnemu kapitalizmu, se je med mladimi steklarji delavci porajala zamisel in želja poleg že obstoječega delavsko kulturnega društva »Svoboda«, ustanoviti v okviru sindikalne organizacije še godbo na pihala. Nekateri še živeči tovariši so zbrali podpise zainteresentov za ustanovitev godbe, postavili so pripravljalni odbor in zbrali denarna sredstva za nabavo instrumentov. Prve stare instrumente so nabavili pri rudniški godbi in tako so bili storjeni prvi koraki za učenje.

V letu 1931 so se vsi podpisniki obvezali vložiti določen delež za nabavo dovoljenega števila instrumentov, čeravno je bilo v teh letih življenje težko. Slaba konjunktura plasiranja steklenih izdelkov na tržišču doma in na svetovnem trgu je povzročila skrajšanje delovnih dni na mesec. Toda vse to ni zlomilo volje ustanoviteljev, čeravno smo delali mesečno od 8 do 15 delovnih dni, ves ostali čas pa smo bili brez dela in zaslužka.

Ustanovitelji smo izposlovali pri podjetniku kredit za nabavo instrumentov na podlagi mesečnega odplačila, ki ga je odtegoval podjetnik že od tako skromnih osebnih dohodkov, ki niso zadostovali niti za preživljanje. Vendar smo vztrajali in zmagali.

(Nadaljev. v naslednji številki)

ZAHVALA

Ob bridki in nenadni izgubi dragega moža in očeta

Kotar Jožeta

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali v trenutkih velike bolečine. Zahvaljujemo se tov. Keber Blažu za njegove poslovilne besede, ki jih je izrekel v imenu brusilnice, upravi podjetja, sindikalni družnici in mojim sodelavkam za izkazano pozornost in venco. Iskrena hvala tudi godbi na pihala in pevskemu zboru ter vsem, ki so v tako velikem številu pospremili ljubega moža in očeta na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Žena Angela, hčerki Gizela in Jožica

NAGRADNA KR IŽANKA			▲	KUHINJSKA POSODA	PAPEŽEVA KRONA	PREBIVALEC ESTONSKES	POZIV	MAJHNA ODPRTINA OKENCE	TLAKOMER BREZ ŽIVEGA SREBRA	RACMAN	▲	EVROPSKA OTOČNA DRŽAVA	ŠPORT Z ŽOGICO IN LOPARJEM	ELEGANTNA ŠIROKA VELEMESTNA ULICA	LETENJE	OTOK PRED ZADROM	KEMIČNI SIMBOL ZA JOD	KAJNOV BRAT	MEVALNIK	PRETRESLJIV GLAS	ŠINJSKA VITEŠKA IGRA	
			GLASILLO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK									PREBIVALKA SOSEDNE DRŽAVE							GRAD PRI PTUJU			
SEŠTAVIL KARLI DREMEL																						
DROBEN NOVEC																						
OLJKIN SADEŽ																						
GLODALEC Z DRAGOCE NIM KRIZNOM																						
ZNAMMA TOALETNE GA MILA																						
MADEŽ PEGA																						
VRBE																						
PRELEST, MIK, OMAMA																						
▲			▲																			
▲																						
SKREMŽEN OBRAZ																						
PREBIVALEC TURČIJE																						
SKRIVNOST																						
MESTO V ISTR																						
DRŽAVNI UDAR																						
FIGURA PRI ČETVERKI																						
CELOVŠKI ŠPORTNI KLUB																						

Nagradna križanka

Za nagradno križanko razpisujemo tri nagrade v skupnem znesku 45 N-din. Rešitve pošljite do četrtega 16. junija v kadrovski oddelek Steklarne Hrastnik. Rešitve ni treba pošiljati po pošti,

list je lahko dvakrat prepognjen in brez kuverte.

Za prvomajsko nagradno križanko smo prejeli do roka rekordno število rešitev: 103. Komisija je morala pregledati 18 rešitev, da je ugotovila 9 nagrajencev. Največ napak je bilo pri besedi IKRA, kjer so mnogi na-

pisali ikre čeprav se je glasilo vprašanje: ribje jajčece (ednina).

Zreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrado (50 N-din) : Projič Rezi,
2. nagrado (30 N-din) : Platnovšek Karel,
- 3.—9. nagrado (po 10 N-din) prejmejo: Vili Povše, Klenovšek Franc, upokojenec, Krašovec Ivan, Kobal Anton, Zagorc Zdenka, Obermajer Silva in Projič Valtraut.

Rešitev prvomajske nagradne križanke:

VODORAVNO: Lemana, ki, briket, M, okupator, rokavina, k, Letonska, rin, at, osat, laketa, Aru, PA, Dolomiti, okapi, KH, od, opozoritev, astra, zlo, porota, lama, lom, Cmir, imenik Kajuh, Ava, Kot, sin, Vuženica, vonj, Tao, in, vazal, ajvar, akant, SA, Erika, AK, sli, ko, klas, hibe, OM, Mostar, Lim, dar, som, Petovia, izolator, Tit, selektor, Casanova, Alamo, AC, Ist.

(D. K.)

Številka vlaka	Iz postaje	Do postaje	Prihod	Odhod	Opomba
511	Ljubljana	Maribor	3.21	3.22	Zveza za Zagreb
532	Maribor	Ljubljana	3.45	3.47	
M 532	Sevnica	Ljubljana	4.21	4.22	
513	Ljubljana	Maribor	5.10	5.12	Zveza za Zagreb
AR	Maribor	Reke	6.01	6.02	
M 3929	Ljubljana	Kumrovec	6.54	6.55	
M 412	Zagreb	Ljubljana	7.08	7.09	
LD	Ljubljana	Mar. Dunaj	7.54	7.55	Zveza za Sev. Bgd.
M 414	Sevnica	Ljubljana	9.48	9.49	Zveza iz Kumrovca
515	Ljubljana	Maribor	10.21	10.22	Zveza za Zagreb
526	Maribor	Ljubljana	11.15	11.16	Zveza iz Zagreba
M 433	Ljubljana	Celje	12.17	12.18	
M 425	Ljubljana	Sav. Marof	13.44	13.45	Zveza za Zagreb
M 434	Celje	Ljubljana	14.00	14.01	
517	Ljubljana	Maribor	15.32	15.33	
417	Ljubljana	Zagreb	15.48	15.49	
528	Maribor	Ljubljana	16.25	16.27	Zveza iz Zagreba
M 426	Sav. Marof	Ljubljana	17.13	17.14	
M 419	Ljubljana	Dobova	18.29	18.30	
420	Zagreb	Ljubljana	20.06	20.07	
521	Ljubljana	Maribor	20.10	20.11	
421	Ljubljana	Zagreb	20.53	20.54	
530	Maribor	Ljubljana	21.00	21.01	
M 3922	Kumrovec	Ljubljana	22.02	22.03	
M 3925	Ljubljana	Kumrovec	22.06	22.07	Zv. Bgd.
M 429	Ljubljana	Sevnica	23.52	23.53	

Svoj prosti čas preživljajo naši delavci tudi ob dobri kapljici in duraku